

Szerkesztőség:

Arad. Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat,

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgönyclm: Közlöny. Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Elírdetések díjszabás szerint

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több

Jó szomszédságot!

Az optánsör úgy állott a két szomszédos állam, Románia és Magyarország között, mint valami áthidalhatlan szakadék, vagy megdönthetetlen fal, amelyen keresztül nem hatolhatott át a békéért, megértésért és közlekedésért sóvárgó népek szava. Európa nagy politikai nemzetközi problémává dagasztotta ezt a pört, amely tulajdonképpen nem más, mint a két államnak a magánügye. Népszövetség, bizottságok, szakértők foglalkoztak az optánsörrel. A világ összes lapjai hatalmas eseményt csináltak belőle, angol, francia, német diplomataikat szóaltatták meg, akiknek hangja néha aggodalmat fejezett ki, mert pesszimiztikus kijelentéseikben még az európai békét is veszélyeztetve látták Magyarországot és Romániát „konfliktusa” miatt. A hosszúságos és izgalmasra növelt tárgyalások nem jártak eredménnyel. A nemzetközi bíróság nem tudott ítéletet mondani a pörben, amelynek nagyon kényes dolog volt megállapítani, hogy ki a vádló és ki a bűnös. A tárgyalást, mint már annyiszor, legutóbb is elhalasztották, mert két vitázó fél fennhangon hangzott az igazságból, nehéz a harmadiknak leszűrni az ítéletet, úgy hogy azzal mindkét fél meg legyen elégedve. Ezt az ítéletet nem mondhatják ki mások, mint a legközelebb érdekelt: Románia és Magyarország.

A kormány hosszas huza-vona után, végre rádőbbsent arra, hogy nagyon sok felesleges munkát végeztek az optánsörben a diplomataik és nagyon sok milliót pazaroltak el erre célra; hiába. Rádőbbsent arra, hogy nem szükséges Genfben menni, ha valami vitás ügy van a két szomszédos állam között. Sokkal egyszerűbb, becsületesebb és célravezetőbb barátságosan összeülni a két szomszédnak és megtárgyalni az ügyeket. Közvetlenül meghallgani egymás panaszait, aggodalmait és elsimítani mindazon akadályokat, amelyeket az eddigi illetéktelen tárgyalók Románia és Magyarország közé gördítettek.

Bucurestiből érkezett híradás szerint a kormány elhatározta, hogy Magyarországgal közvetlen tárgyalásokat folytat az optánsörrel kapcsolatban. A kormány elhatározása nemcsak a szomszédok között fennálló nemzetközi problémává emelt pert van hivatva békésen elintézni, hanem ez a közvetlen tárgyalás baráti kézszerítést jelent a két egymás mellett élő és egymásra utalt nép között. Románia és Magyarország politikai összeülnének, hogy hamarosan elintézzék azt a peres ügyet, amely fölött világhíres diplomaták töprengtek éveken keresztül. És ha megkörtént a döntés, amelynek mind a két fél szívesen veti alá magát, mert hiszen együtt, egymást megértve hozták, következnek fontosabb kérdések, amelyek hivatva lesznek megteremteni a két állam között a teljes, tiszta gazdasági és politikai békességet, az őszinte közlekedést, a harmóniát, amely csak fellendülést és új vérkeringést jelenthet mindkét állam részére és amelyet oly annyira régen és mehezen várnak ennek a két országnak békére szomjazó lakói.

A Magyar Párt az önálló lista mellett határozott.

Az elnöki tanács mai ülésén Bethlen György gróf beszámolt a Maniuval folytatott paktumtárgyalásról. — A Magyar Párt önálló választási listái holnap kerülnek nyilvánosságra.

A magyar Néppárt is önállóan megy a választási harcba.

Clujról jelentik: A Magyar Párt elnöki tanácsa ma ülést tartott Bethlen György gróf elnöklete mellett. Bethlen beszámolt a teljes számban megjelent tagoknak a paktumtárgyalások eredményéről, illetve eredménytelenségéről.

Bethlen beszéde majdnem a teljes ülést igénybevette. Beszéde során részletesen ismertette azokat a tárgyalásokat s azoknak minden egyes fázisát, melyek a paktumra vonatkoznak. Elmondotta, hogy mikor nyilvánvalóvá lett a tárgyalások eredménytelensége, Maniu kijelentette, miszerint

örömmel fogja üdvözölni a Magyar Párt önálló listáját, mert ez alkalommal a Magyar Párt megmutathatja erejét.

A választások Maniu szerint tökéletesen tiszták lesznek s a Magyar Párt jelöltjeit semmiféle gáncs nem fogja érni.

A beszámoló után az igazgatótanács határozati javaslatot hozott, melynek értelmében a párt függetlenül indul a választási harcba.

A Magyar Párt elnöki bizottságának ülése délután folytatódott és még az esti órákban sem ért véget. Valószínű, hogy az ülés a késő éjszakai órákig fog elnyúlni.

kész listák azonban csak a holnapi nagy intézőbizottsági ülésen kerülnek nyilvánosságra.

A nemzeti-parasztpárt immár második napja tartó jelölő ülései szintén nem hoztak még konkrét

eredményeket s valószínű, hogy e tekintetben is csak a holnapi napon történik végleges döntés. A jelölő-bizottságnak különösen nehéz szerepe van, mert

a listák egész tömegével árasztották el s így nagy munkába kerül, míg a hivatalos listákat összeállítják.

Vaida belügyminiszter a holnapi, de előreláthatólag még a holnaputáni napon is Clujon marad s csak a végleges jelölések megejtése után tér vissza a fővárosba.

Munkatársunk egyébként beszélgetést folytatott dr. Deutscher Gézával, a Magyar Néppárt vezetőjével, aki kijelentette, hogy bár még nem értek véget a kormánypárttal való tárgyalások, egyéni véleménye szerint ebből a paktumból sem lesz semmi. Ennek pedig az oka az, hogy a kormánypárt mindössze 3, legfeljebb 4 mandátumot hajlandó juttatni a Magyar Néppártnak. Ilyen csekély számú mandátumok elfogadásával viszont a párt nem vállalja az egyéni érdekek hajhászásának vádját. A tárgyalások azonban még folynak, de máris minden jel arra mutat, hogy

ez a paktum sem valósul meg s a Magyar Néppárt is önálló listával veszi fel a választási küzdelmet.

Egyébként a pártirodákban lázas élet folyik. A jelölések véglegesen legfeljebb csak holnap este kerülnek nyilvánosságra s így a választási harc Erdélyszerte a szombati nappal veszi kezdetét.

Májusra halasztották az egyesülési ünnepet

Külön törvény készül az amnesztiáról, amely a jubiláris ünnepség napján lép életbe.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Hivatkozással a közeli választásokra s azokra a mulasztásokra, melyeket a régi kormány tett, ma hivatalos jelentést adtak ki, mely szerint a december elsejére tervezett ünnepségeket május harmadikára, esetleg tízedikére halasztják. Ez alkalommal egy emlékmű kiadását tervezik, mely felölelné a tíz év előtti eseményeket. Egy Ferdinand-rendet alapítanak, mellyel az összes polgári és

katonai személyeket kitüntetik, akik az egyesülés munkájában résztvettek. Ezen a napon helyezik el az orthodox patriarchátus alapkövét s a Cuza fejedelem, Károly és Ferdinand emlékszobrok alapját. A szobrokra a nemzeti gyűjtést megindítják.

A jubiláris ünnepségek napján lép életbe az általános amnesztia, amelyet külön törvénnyel léptetnek életbe. December elsején csupán Te Deumok lesznek az országban.

Mese az állami levéltárból eltűnt okmányról.

Alhírek szerint eltűnt a Bánságnak Romániához való csatlakozásáról szóló okirata. — Nem is volt ilyen okmány a levéltárban.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Curen-tulban jelent meg az alábbi fantasztikusan hangzó híradás: A kormány rendkívül érdekes ügyben folytat vizsgálatot. Rájöttek ugyanis, hogy az 1918. december elsején aláírt okmány, mely a Bánságnak Romániához való csatlakozásáról szól, az állami irattárból eltűnt. Az okmányon a következő aláírások voltak: Bocu Sever, Braniste Valér, Cosma

Aurél dr., Datcu, a szerbiai román területek delegátusa, Imbroane Ioan, Georgevici Lucian dr., Popovici József dr., Milovan György és Leonte Cezar.

A Curen-tul cikkével kapcsolatosan illetékes helyről nyert információink kimutatják, hogy az okmány már csak azért sem tűnhetett el, mert nem létezik. A Bánát egyesülését Gyulafehérvárott mondták ki, már pedig a gyulafehérvári okmány el nem tűnhetett.

Arad — ostromállapot nélkül

Milyen változásokat hoz az új helyzet? — Mától kezdve nem kell katonai engedély a gyűlések, előadások, mulatságok megtartásához. — Marsieu prefektus nyilatkozata az ostromállapot felfüggesztéséről.

A rádió engedélyezése is kikerült a katonaság hatásköréből.

(Arad, november 22.) Az ostromállapot megszűnéséről szóló rendelet, amely immár országsszerű életbelépett, voltaképpen egészen különös helyzetet teremtett Aradon és általában azon a vidéken, amely vagy egy évtized óta hadizónának volt minősítve. Az emberek nagyrésze szinte el se tudja képzelni, hogy máról-holnapra visszaállottak a régi békebeli szabadságjogok, annyira hozzá szoktak tíz éven át a megkötöttséghez, az állandó ostromállapothoz. A legtöbb bizonyára nincsenek is tisztában azzal, hogy a kormányrendelet gyakorlati alkalmazása tulajdonképpen milyen változásokat von maga után a mindennapi életben.

Munkatársunk érdeklődött illetékes katonai körökben, hogy a rendeletnek a Monitorul Oficialban való megjelenése milyen változásokat idéz elő, mivel tudvalevőleg eddig a katonai hatóságok hatáskörébe tartozott a legtöbb olyan ügy, amikben annakelőtte a polgári fórumok diszponáltak. Kérdéseinkre a következő információkat kaptuk:

— Az aradi katonai hatóságok, mivel még az ostromállapot megszüntetésére vonatkozóan feletteseiktől részletes utasítást nem kaptak és csak a Monitorul Oficialban megjelent rendelet ismerik, egyelőre várakozó álláspontra helyezkednek. Ez azonban a gyakorlatban annyit jelent, hogy

mától kezdve a katonai hatóság már nem intézkedik olyan ügyekben, amelyek az ostromállapot következtében tartoztak eddig hatáskörébe.

Vagyis máától kezdve a hangverseny, mulatság, műkedvelő-, színházi- és mozielőadások véleményezését, illetve engedélyezését nem intézi a katonai hatóság, hanem csupán az illetékes polgári hatóságok. Ugyancsak nem tartozik többé a katonaság hatáskörébe a gyűlé-

sek engedélyezése és a tgyvertartási engedélyek kiadása.

— A rádió engedélyezése ugyancsak a polgári hatóságok hatáskörébe kerül. Hykép a törvény értelmében most csak egy szigurancától láttamozott kérvényt kell benyújtani az aradi postafőnökségnek, amely azt felterjeszti a bucuresti-i postalgazgatósághoz, amely az engedélyt minden további nélkül megadja.

— Aradon, mivel az kívül esik a 15 kilométeres zónán, de különben is megveszék hely, még az alkotmány, állam és közrend elleni vétségek és a polgári bíróság alá tartoznak, ez ügyekben csak a 15 kilométeres zónán belül ítélkezik katonai bíróság. Mindezeknek gyakorlati keresztülvitelét az a részletes rendelkezés fogja tisztázni, amelynek megérkezését minden pillanatban várjuk és amelynek esetleg a közönséget érdeklő részéről annak idején tájékoztató fogjuk a nyilvánosságot.

Az ostromállapot és a cenzura megszüntetéséről egyébként ma a következő szövegű távirat érkezett az aradi prefektúrára:

— Közlöm, hogy a régens tanács, Őfelsége a király nevében eltörölte az ostromállapotot, a cenzurát és a kivételes rendelkezéseket. A kormányt ezen javaslat megtételére az a szellem vezette, hogy az államrend fenntartásához nem a szuronyok tömege, nem a katonai szigor, hanem az állampolgárok lelkiismerete és öntudatos hazafisága szükséges.

A táviratot Mirto belügyi államtitkár írta alá. Hasonló szövegű távirat érkezett az aradi államrendőrségre is, amelyet a minisztérium arra szólít fel, hogy fokozott figyelmet fordítson a rendre. A cenzura megszüntetésével kapcsolatosan beszélgetést folytattunk Marsieu Iustin dr. prefektussal, aki a következőket mondotta:

A kis lány nem szólt semmit, egyelőre többre becsülte a jó oszonnakat, az élénk társadalmi életet, a bókot, a sok figyelmet, közben a színházat is. Lassankint alig lehetett becsalni drámai előadásra, annyira szerette a muzsikát.

— Jó jel, mondta Almássy. Drámai színésznő akart volna lenni s távol tartja magát a műfajtól.

Gizike érdeklődött, szemlélődött, egyszer csak azt mondja:

— Ki az a bácsi, aki odalenn hadonászik a kis bottal?

— A karmester.
— Hogy hívják?
— Kun Richárdnak.

A kis lány rájtafelejtette a szemét, elmélázott, azonban akármerre fordult, visszatért hozzá.

— Érdekes férfi, mondta később.

— Kicsoda?

— A Kun bácsi.

Az asszonyok egymásra tekintettek, hogy ugyan mi ütött ehhez a gyerekhez? Szó sincs róla, nagyon derék ember a karmester, de épenséggel nem ideálnak való. Nyurga, görnyedt szegény családapa, rojtozott nadrágban jár, harmadnaponként borotválkozik. De régen akadtott meg rajta nő szem!

Gizike mégis hamarosan kiravaszkodta, hogy megismerkedjék vele s elcsacsogjon száz semmiségről. Viszont otthon alig lehetett elvonni az ablaktól. Az ablak a színészbefáradt nyílt, ahol cigarettázva várják a szereplők a próbát.

Megesett, hogy napokig nem játszottak operettet, olyankor a kis lány leverte volt, mint a csüggedt szárnyu madár.

— Valami bajod van?

— Semmi, felelte vontatottan és könyökölt a szemébe.

— Gyere sétálni.

Gizikének ahhoz sem volt kedve, csak

— A rendelet elég világos, nincs mit hozzatennem. A nemzeti-parasztpárt egész ellenzéki eskedése alatt a népszabadság és az albaiulai határozatok mellett foglalt állást. Elég érettnék és öntudatosnak találjuk a sajtót ahoz, hogy felmentjük a cenzura alól. A legfontosabb és legszigorubb cenzura az lesz, amely a nyugati államokban divik: a cikkiró publicista saját cenzurája.

Erdekes fordulat a Népbank tisztviselőinek kielégítése ügyében.

Az Ipar- és Népbank elfogultsági kifogást jelentett be az aradi törvényszék ellen és más törvényszék delegálását kérte. — A kérelmet döntés végett a Semmitűszékhez terjesztik fel.

(Arad, november 22.) Az összeomlott aradi Ipar- és Népbank R.-T. volt tisztviselői, — mint ismeretes — nyugdíjmegváltás és végkielégítés címén mintegy 7 millió lej erejéig keresetet indítottak a pénztézet ellen. Az iparhatóság, majd felelősséget folytán az aradi járásbírósi helyt adott a tisztviselők követelésének és a bankot a kereseti összeg megfizetésében elmarasztalta. A másodfokú ítélet ellen azonban ugyancsak felelősséget jelentett be a pénztézet, melytől azonban tárgyalásra került volna a sor, a végkielégítés ügyében érdekes fordulat állott be.

Fischer Jenő dr. ügyvéd a Bank képviselőjében a mai napon sürgős kérelmet nyújtott be a törvényszékhez, amelyben elfogultsági kifogást jelent be az aradi törvényszék ellen és ezen a címen egy másik törvényszék delegálását kéri. Kifogását, amelyet a törvényszék mindhárom szekciójára vonatkoztat, nem indokolja meg a bank. Ennek következtében a perrendtartás értelmében a törvényszék a kérelmet a legfelsőbb igazságszolgáltatási fórumhoz, a Semmitűszékhez terjeszti fel döntés végett. A legfőbb bíróság elé főleg jogászai körökben igen nagy érdeklődéssel tekintenek.

Hogyan lett Bajor Gizi színésznő?

Az irodalomtörténetben nem nagyon bírom, az sok mindent másképpen mesél el, mint ahogyan történt. Az önéletrajzokkal meg pláne torkig vagyok. Istenem, végtére kit dicsérjen fel az ember, ha nem magamagát! Ezért írom meg ugynevezett „adalék”-nak, hogyan lett Bajor Gizi, a mai színészet egyik büszkesége, színésznő. Valami kutató professzor egyszer még hasznát veszi, viszont én a szemtanúja voltam és semmi okom az elfogultságra.

Gizi, családi néven Bayer, az unokahuga volt Makó Lajos szinigazgató özvegyének, a ki az ura halála után még egy évig megmaradt a szegedi színház bérletében. (Azaz várjunk csak, ne mondja Majdani Professzor, hogy felületes vagyok, Makóné-Ábray Aranka testvérbátyja, Ábray Zoltán, az állami főszámvevőszék helyettes elnöke, elvette a Gizi nővérét. Hát ez a rokonság.)

A színház művezetője akkor Almássy Endre volt, a veje Makónénak, mikor vendégségbe érkezett Szegedre a Gizi, feketeszemű, macskavékonyágú kis lány, jóformán még gyerek.

— Színésznő szeretne lenni, ugyan beszéljétek le róla — jött vele együtt hazulról az instrukció. Mi nem érünk el eredményt.

— Na, hallod Gizi, támadtak rá, ez az utolsó pálya tetszett neked? Ugyan, menj már.

Jeleséink közül Kelemen Lászlótól kezdve Tóth Edéig akkora sokan forgolódtak a sirjukban, mert csak most jöttek rá Almássy svádája nyomán, hogy mennyire gyűlölték a pályájukat.

— Aztán nézd, Gizike, nem elég a vágyakozás, ha nincs hozzá tehetség. Mit értesz te az élethez? Mit tudsz? Semmit. Mennyi tapasztalat kell hozzá, hogy valaki megformáljon egy alakot! Jaj, de sok.

ült a félhomályban, állat a tenyerére támasztotta, álmodozott és összerendezte, ha megszólították.

Két vélemény kezdett föléle kialakulni. Az első, hogy szerelmes, a másik, hogy vérszegény. Ha találkozik a kettő, annál rosszabb. Ilyenkor Gizi ledől a díványra és nem lehetett a szavát venni.

Makóné a maga puha asszonyi jóságával, melegségével, végre előfogta.

— Kis lányom, neked valami bajod van. Csak ki vele szépen, gyönd meg Aranka néni. Kiben bizhatnál meg, ha nem bennem?

Gizi erre elfakadt sirva, hogy beledagadt a beszédes két szeme.

— Anyuska, édes jó anyuska, meg szeretnék halni.

— Ugyan, ne mondd, hát annyira szerelmes vagy? Aztán kibe?

— A Kun bácsiba, nyögdécselte a gyerek. Nem akarok élni, ha nem láthatom.

Mivel pedig aznap még egy falatot sem evett, nagy aggodalmak közepette összeült a családi tanács. Végére nagyon komoly a dolog. Kun Richárd is nagyot bámult, mikor Almássy összegyűjtött szeretetreméltóságával beléje karolt.

— Kedves Ricsi, szeretném veled megbeszélni a legközelebbi zenei programot. Gyere fel estére egy csésze teára, sokkal közvetlenebbül diskurálhatunk.

Gizike aztán kinézhetette a kedvére magát. Megjött az étvágya, ép csak a szavát lehetett ritkán hallani. Akkor is félénken, halkán beszélt, valami imádni való gyámszalansággal, amint az az érzelmek virágakadásakor szokásos.

Már nem kellett unszolni, hogy egyék, sokszor találták éneklés közben s szent, naiv véleményeket adott le Ricsiről. Például nézte a színházban sokáig, közben egyszerre megborrongott, végigsimította a homlokát, mintha odabenn nagy fájdalmakat kellene enyhíteni. az-

Az Erdélyi-főbírály legizgalmasabb napja

A millstadti vizsgálóbíró elmondja a nyomozás borzalmas részleteit. — Mialatt Forgács Anna a halállal küzdött, Erdélyi a bárban charlestonozott. — „Nyuszikát” kinezta és megfojtással fenyegette a férje.

Forgács Anna udvarlójának izgalmas szembesítése Erdélyi Bélával.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Ma folytatta a budapesti törvényszék Erdélyi Béla bűnperének tárgyalását. A tárgyalás izgatott hangulata ma kulminált és az előkelő közönség feszült figyelemmel hallgatta a szenzációs vallomásokat. Érdekes, hogy a jogászok véleménye szerint Erdélyi még abban az esetben sem részesülhet halálbüntetésben, ha rá is bizonyul a gyilkosság, miután a bűncselekményt Ausztriában követte el, ahol nincsen halálbüntetés. Dacára annak, hogy tagadja a gyilkosságot, olyan gyanús körülményekre nem tud válaszolni, amelyek perdöntő szerepet játszanak. Amennyiben a gyilkosságban nem is mondanák ki Erdélyi Bélát bűnösnek, akkor is legalább öt-hat évi fegyház várakozik rá a változtatásért. A magyar államnak eddig ötezer pengőjébe került Erdélyi, miután ennyit tettek ki a külföldi tanúk költségei.

Az osztrák vizsgálóbíró vallomása.

A mai tárgyaláson az osztrák tanukat hallgatták ki. Két fontos tanu: Pichler dr. és Thien Hilda nem jelenhettek meg ma a bíróság előtt, ellenben szenzációs vallomást tett Greill Frigyes, osztrák vizsgálóbíró, aki a tárgyaláson bejelentette, hogy felettes hatósága felmentette a hivatali titoktartás alól.

Greill elmondotta, hogy Erdélyi Béla Millstadtnban azt vallotta, hogy a fensikon, egy kőlépcsőn állt, amikor felesége egyszerre elűnt, maga sem tudja hogyan.

— A temetést azért engedélyeztem, — mondotta a vizsgálóbíró — mert a beérkezett hatoldalas csendőri jelentés szerint kizárt volt az, hogy Forgács Anna bűntény áldozata lett. Másnap megjelent nálam két ügyvéd és kijelentette, hogy mindenütt azt beszélnek, hogy Erdélyiné nem természetes halállal halt meg, azonban erre minden támpont hiányzott. Exhumáltuk a törvényszéki orvosok jelenlétében a

tán felállt, visszahúzódott a páholy mélyébe.

— Gusztus, hát gusztus, mondták rá a családban, a legközelebbi ismerősök, asszonyok. Szerencse, hogy Kun tisztességes ember, meg, hogy itt vagyunk mi is.

A színház világában gyorsan híre megy sokkal lényegtelenebb eseményeknek is, de most megnőtt a karmester renoméja. Lám ni, egy gyereklány szerelmes belé! Ricsi már naponkint borotválkozott — végtére akármilyen tisztességes az ember, lehet azért hű is, — az öltözködésére kezdett gondot fordítani és olyan áhitattal vezényelte a zenekart, mintha templomban ülné. Hiszen egy szép szempár függött állandóan rajta. Sőt neki fogott egy operett írásának, ami azt bizonyítja, hogy őt magát is megzavarta ez az ábránd.

Gizike még néhányszor a földhöz vágta magát, ha nem láthatta rajongása tárgyát, sirt, tombolt, tépte a haját, most már nem is titkolózott.

Valahol a hatodik hét táján a családi tanács érettnék találta a helyzetet arra, hogy haza küldjék a kis lányt. Végtére mégis csak veszedelmes ebben a korban a felelősség vállalása. Tapintatosan tudtára adták ezt neki is, elkészülve rá, hogy most jön csak az igazi idegtépő jelenet. De a kis lány elnevette magát.

— Mondjátok meg, nagyon látszik rajtam a szerelem?

— Hát fiam, eléggé...

— Akkor csak azt kérem, igazoljátok az enyéim előtt, hogy van tehetségem a színészi pályára. Jól játszottam?

— Gizi...

— Ugyan, mit képzeltek rólam. Szegény Kunt sajnálom ugyan, de nekem szerep kellett, ti pedig nem adtatok. Megkerestem hát magam és amennyire a határból láttam, nem veszek el a színpadon sem.

Hát így kezdődött.

Bob.

holttestet és ekkor nekem feltűnt a véraláfutásos nyakseb.

A vizsgálóbíró ezután bemutatta a törvényszéknek azokat az eredeti fényképeket, amelyek a véraláfutást ábrázolják.

— Gyanusnak tűnt fel előttem — folytatta Greill — Erdélyi és Galódi szerepe, mire elrendeltem letartóztatásukat, majd felelősségre vontam Pichler dr.-t, miért nem tett jelentést a sérülésekről.

A doktor azt mondta, hogy nem tételezhette fel Erdélyiről az ilyen elvetemült bűncselekményt.

Az orvosok azután megállapították, hogy a nyomok csak fojtogatástól származhattak, amelyet idegen kéz gyakorolt.

Megrázó részletek Anna haláláról.

Greill Frigyes folytatja szenzációs vallomását és elmondja, hogy a szív összezsugorodott.

A temetés után jókedvűen vacsorázott Erdélyi.

Greill dr. ezután kijelenti még, hogy Forgács Anna halála csak fojtogatás következtében állhatott be, ami viszont idegen kéz közrehatásától történhetett.

Ezután a törvényszék Jack Gilbert zene-művészt hallgatja ki, aki Erdélyinél bizalmas barátságban volt s társaságával együtt „Nyuszi”-nak szolgáltatta Forgács Annát. Gilbert elmondja, hogy Erdélyiné több ízben panaszkodott arról, hogy férje üti-veri.

Amikor a katasztrófáról értesült, nyomban az volt az érzése, hogy Erdélyi előre megfontolt szándékkal, erőszakkal taszította le a mélybe feleségét.

Mialatt Erdélyiné betegen feküdt, férje a bárban szórakozott, sőt táncolt is. A temetés utáni estén általános megbotránkozásra Erdélyi az egyik vendéglőben rózsás hangulatban megvacsorázott. Arra azonban, hogy Barrasch és Anna között milyen volt a viszony, semmit nem tud, de Barrasch szintén tegezte és Nyusznak szolgáltatta Erdélyinét. Ezután elmondja, hogy az ő véleménye szerint a bűntett színlelőn két ember mehezen jár el egymás mellett.

Kavarodás a gépüzemigazgató fegyelmi ügye körül.

Megérkezett a városhoz a fegyelmi bíróság döntése. — A város vezetősége, mint magántisztviselőt kezeli Kaufman Kamilt és azonnali elbocsátását fogja javasolni az interimár bizottságnak.

(Ara d, november 22.) Ma délelőtt átkerkezett a városhoz a fegyelmi-bíróság döntése Kaufman Kamil gépüzemigazgató ügyében, amelyben — mint mai számunkban megírtuk — kimondotta a fegyelmi-bíróság, hogy nem tartja magát illetékesnek a döntésre. Most általános érdeklődéssel várják a város álláspontját Kaufman ügyében.

Kompetens városi forrásból arról értesülünk, hogy a fegyelmi-bíróság határozata nyomán az interimár-bizottság legközelebbi, azaz keddi ülésén fog foglalkozni az előállott új helyzettel. A város vezetősége arra fogja az interimár-bizottságot felkérni, döntsön, mi történjen ezek után Kaufman Kamil ügyében. A hivatalos javaslat az lesz, hogy miután a fegyelmi bíróság nem tartja magát illetékesnek, a szerződés pontjai lépnek érvénybe. Kaufmannak szerződése szerint egy évi felmondás jár, azonban — szól a hivatalos javaslat — ezt a jogát elveszítette azzal, hogy szabálytalanságokat követett el.

Igy tehát azt a javaslatot terjesztik az interimár-bizottság elé, mondja ki Kaufman Kamilnak azonnali hatállyal való elbocsátását.

Eznek a hivatalos városi véleménynek

Rádió könyvek
Sándor Ferencnél, megvacsorázott szemben.

PERZSASZŐNYEGEK

Dr. Groszmann Alfrédné

szőnyegszövő műhelye Arad, Str. Moise Nicora 17.
Elismert legjobb minőség. Versenyképes árak.
Keleti szőnyegek szakszerű javítása.

dott állapota világosan bebizonyította a veronalmérgezést. A vizsgálóbíró megrázó vallomását a közönség halálsápadtan hallgatta végig, különösen akkor, amikor Greill a transzrozást részletezi. Erdélyi Béla is mind idegecskébb lesz. Még szorgalmasan jegyzet blokkjába, de keze remeg és látszik rajta, hogy csak erőltetett az egész nyugalma és mind jobban erőt vesz rajta a nyugtalanság és idegesség. Greill pedig a terem dermedt csöndje közepette polytatja vallomását.

Bemutatja, hogyan hörgött és csuklott Forgács Anna a halál előtt, amire figyelmes lett a takarítónő, Erdélyi pedig ráhuzta a takarót a haldokló asszony fejére, nehogy meghallják a hörgést. A szobaleány szerint a kérdéses napon Anna szobájában csak férje járt, senki más.

— Miután Erdélyit kihallgattam, egy hölgygel próbát végeztem a lezuhanás helyén — végezte Greill — és megállapítottam, hogy az ut keskenysége miatt csak mellettem, a legszorosabban juthat a mélység felé.

Steiner Mária halottmosó asszony azt vallja, hogy a holttest nyakán két foltot látott, mire meg is jegyezte, hogy úgy néz ki, mintha akasztott ember hullája volna.

Hans Barrasch mérnök vallomásaiban előadja, hogy lelkiileg érdekelve van az ügyben, Erdélyivel ellenséges viszonyban van, tehát csak a száraz tényeket fogja elmondani. Erdélyiről kijelenti, hogy igenis tudja, mikép bánt Nyusziával. Tény, hogy amikor beusztak a tóba, Erdélyi utánuk uszott és a vízben megverte, majd otthon is többször arcul ütötte Annát, aki több ízben panaszkodott neki, hogy férje a végletekig kinezta és többször megfojtással fenyegette, sőt ezt egyszer meg is kísérelte.

Megállapítja, hogy Forgács Anna valóban szenvedett tériszonyban. A járművek idegesítették és örökösen remegve sétált az uccán.

Erdélyi megkérdezi Barraschról, emlékszik-e arra, hogy szűlt neki, ne molesztálja a feleségét. Barrasch kijelenti, hogy erre nem emlékszik, ellenben Forgács Anna többször fordult hozzá oltalomért.

azonban vannak ellenzői is. Interimárbizottsági körökben arról értesülünk, hogy a város nem helyezkedhetik erre az álláspontra, miután a fegyelmi-bíróság nem vizsgálta ki, mely vádokban bűnös a gépüzemigazgató, hanem csupán abban a kérdésben döntött, illetékes-e vagy sem Kaufman felett ítéletet mondani. Így az interimár-bizottság sem hozhat végleges döntést, mielőtt meg nem vizsgálja közelebbiről, mely vádak állják meg a helyüket és melyeket kell elejteni. Előrelátható tehát, hogy az interimár-bizottság legközelebbi ülésén semmiféle döntést sem fog hozni Kaufman Kamil ügyében, aki felfüggesztésben marad mindaddig, amíg az interimár-bizottság vagy annak delegátusai felül nem vizsgálták az egyes vádpontokat és precízen meg nem állapították, mennyiben bűnös vagy nem bűnös Kaufman Kamil. Városi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek az ügy fejleményei elé.

— Terjed a pécsi szénbányászok sztrájkja. Budapestről jelentik: A pécsi szénbányászsztrájk terjedőben van. A bányamunkások néhány nappal ezelőtt béremelést követeltek, azonban a tárgyalások megakadtak. Salgótarjánban 2500, Pécsen pedig 2000 bányász sztrájkol. Az utóbbi tárgyalások megkezdődtek.

Fantasztikus hír Jászi Oszkár aradi képviselőjelöltségéről.

A már hivatalosan is megcáfolt hír szerint Maniu felajánlotta Arad képviselőjelöltségét Jászinak.

Bucuresti-i hírforrások nyomán néhány lapban az a fantasztikus közlés látott napvilágot, hogy Maniu Gyula miniszterelnök be akarja hívni Romániába dr. Jászi Oszkár, a magyar októberi forradalom ismert vezérét és mint pártönkivüli magyar képviselőt, Aradon szándékozik jelölni — képviselőnek.

A hírek nem mindennapi fantasztikuma és alaptalansága mindjárt az első pillanatban szembeötlött. Tudvalevő ugyanis, hogy Jászi Oszkár először is nem román állampolgár, tehát eo ipso nem lehet tagja a román parlamentnek. Másodsor pedig, Jászi Oszkár és tanainak sose volt talaja Aradon, még kevésbé van most, tehát jelölése, ha egyáltalán lehetséges volna, nem volna szerencsés gondolat. Harmadsor pedig, dr. Jászi Oszkár jelenleg Amerikában van, ahol az egyik egyetem tanára és az is kétséges, hogy ezt a pozíciót elhagyná-e

azért, hogy képviselő lehessen Aradon.

Ezt a minden komoly alapot nélkülöző híradást egyébként ma hivatalos helyről kategorikusan megcáfolták és így az nem tekinthető másnak, mint — őszi kacsnak.

Karácsonyi és egyéb alkalmi ajándékokat

saját árban vásárolhat a

Grallert-féle végeladáson

Arad, Bul. Regina Mária 18. (Polg. Takp. épület)

Órák! Ekszerek! Disztárgyak!

Irodalom és művészet

A város meg van elégedve a szintársulattal.

Az interimár bizottság kritikája. — Hangos a sugó. — Még egy primadonnát kell szerződtetni.

(Arad, november 22.) Az aradi szintársulat nivójáról folyt ma érdekes vita az interimár bizottság ülésén. Mint ismeretes, az interimár bizottság fenntartotta magának a jogot ahhoz, hogy megállapítsa, vajon a szintársulat ujonnan szerződtetett tagjai művészi tekintetben megfelelnek-e Aradnak. Szendrey kérelmére ma foglalkozott az interimár bizottság ezzel a kérdéssel.

Sorban vette elő a bizottság az egyes tagokat. Karácsonyi Ili nevével kezdődött meg a névsor és itt mindjárt a bizottság tagjai azt a kifogást emelték, hogy a szerződtetése ügyében csak nyilatkozatok hangzottak el, de a primadonna nem jött Aradra.

Megállapították, hogy Szendrey Mihálynak egy másik primadonnát kell szerződtetnie, Karácsonyi Ili helyébe.

Ezután felolvasták a tagok névsorát és általában — néhány kisebb kifogást leszámítva — megfelelőnek találták a társulatot. Vulpe József kijelentette, hogy a timisoarai társulat sokkal gyengébb. A további vita folyamán Vulpe kijelentette, hogy figyelmeztetni kell Szendrey Mihályt arra, hogy a társult prózai együttese nem tanulja meg szerepét és ezért a sugónak oly hangosan kell működnie, hogy az egész színházban hallani lehet a sugó szavát.

Elmondotta, hogy a tegnapi előadás alkalmával kipróbálta ezt és megállapította, hogy még az emeletekre is felhangzik a sugó, ami rendkívül módon lerontja az előadások értékét. A bizottság elhatározta, hogy ezt a körülményt is az igazgató tu-

domására hozza, majd elfogadta a társulat összeállítását, azzal a megjegyzéssel, hogy egy második primadonna szerződtetése feltétlenül szükséges.

* Az aradi színház heti műsora. Péntek délután 4 órakor: Ábrás rózsája (népies és ifjúsági előadás, erősen mérsékelt félhelyárral.) Este: román előadás. Szombat este fél 9 órakor: Három a kislány (Schubert centennáriumi előadás, A. bérlet.) Éjjel 11 órakor: Zsiros ügy (pikáns franci bohózat, csak felnőtteknek.) Vasárnap délután 3 órakor: Cárevics (operett, mérsékelt helyárral.) 6 órakor: Doktor ur (Molnár-vígjáték, mérsékelt helyárral.) Este 9 órakor: A régi nyár (jubiláris előadás, Lajthay Lajos, a zeneszerző dirigálásával, B. bérlet.)

* Ábrás rózsája félhelyárral, ma, péntek délután. Hallatlan kedvezmény ez a remek vígjáték megtekintésére s ezt mindenkinek ki kell használni. Az előadás premierszerposztása, vagyis Gaál Piri, L. Kiss Mariska, Szendrey Mihály, Jávör, Horváth, Kallós, Földes játszik a főszerepeket. Az előadás 4 órakor kezdődik.

* Szombaton Schubert emlékünnepe: Három a kislány. Régi, szép remniszcenciákat elevenít fel az igazgatóság, amikor Schubert halála 100 éves évfordulójának emlékének állítva, ismét műsorra vette a Három a kislányt, az örökség emlékeztető, biedermyeres hangulatú operettet, amely kitűnő szereposztásban kerül az aradi közönség elé: Viola Margit, mint ragyogó Médi, azután a széphan-gu Balázs, mint Schubert az előadás élén, továbbá Galetta (Schobert), Dancs Ica és Gaál Piri (Edi és Hédi). Szepessy Edith (Grisi), L. Kiss Mariska (Tschöllné), Győző (Tschöll) és Rudas (Novotny), egytől-egyig remekbe szabott alakításokkal keltik életre a Három a kislány figuráit.

TELEFON 70.

ERZSEKET SLAGERMOZGO

TELEFON 70.

Ma nagy premier.

Ma d. u. 5, 7, és 9 órakor

Jegyek elővételben

Az idény legképrázatosabb filmremek. A világhírű New York—Páris revü szenzációs számaival „Dolly Sisters” és „16 Tiller Gőri”

„Moulin Rouge királynője”

Főszerepben: Olga Tschechowa és Jean Bredin.

Dupont rendezés. — Helyárak: 40—30—20—15—10 lej.

Jön! „Schill-brigád” Grete Reinhold és Hollay Kamillával. Jön!

* Vasárnap este a Régi nyár ünnepi, jubiláris előadásban, a zeneszerző: Lajthay Lajos dirigálásával kerül színre, amely kiváltkép emeli a 15 előadást megért, felejtethetetlen sikerű operett ünnepi előadását. Eddig mindig zsúfolt házaik voltak a Régi nyárnak és vasárnap este is az lesz, amikor a kiváló komponistája lejön Budapestről, hogy személyesen dirigálja az ünnepi előadást. Ajánlatos jegyekről minél előbb gondoskodni.

* Szombat este pikáns műsor a színházban: a Zsiros ügy, a csak felnőtteknek adott, erősen sikamlós francia bohózat megy, amely a kacagtató és erős humoru helyzetek egész tárházával rendelkezik. Egymásután váltakoz-

nak a kombiné- és budoárijelenetek, szóval nagyszerű francia pikantériáról bőven gondoskodik a bohózat. A prózai együttes minden tagja részt vesz a Zsiros ügy előadásán.

Művészi fényképek és levelező-lapok NAGY GÉZANAL

ARAD, Boulevard Regina Maria 18. megközelítéssel szemben. 1090

* Agrillo szombati hangversenye messze kimagasló eseménye lesz az ezidei szezonnak. Ez alkalommal ott fogjuk látni Arad egész művelt társadalmát, hogy együttesen ünnepelhesse a kiváló tenorfenomént. Jegyek 40 lejtől 200 lejig Sándor Ferenc könyvkereskedésében (Bul. Reg. Maria) válthatók. Együttal kérétek a lefoglalt jegyek kiváltása.

A felülmul-hatatlan

soványító

eredeti svéd Osmos-habfürdő.

A Peng millióknak jótétemény, mert megszabadít a felesleges zsírmennyiségtől és elősegíti az elért karcsúság megtartását. Használata egyszerű — hatása intenzív és már az első fürdő után mutatkozik. A Peng a vérkeringés működését előmozdítja, orvosok ajánlják. Kapható minden gyógyszerárban, droguáriában, illatszerárban, ahol még nem, 100 lej beküldése ellenében egy fürdőt franco küld a vezérképviselőt:

DOBOS JÓZSEF vegyész-mérnök Timisoara, Str. Iancu Vacarescu 4.

* A Kőlcsey-egyesület Csiky-ünnepélya. Vasárnap délutánra változatos, érdekes műsorról gondoskodott a Kőlcsey-egyesület tagjai számára. Az 5 órakor kezdődő előadás a Kulturpalotában kettős kegyelet emlékünnepe lesz. Csiky Gergely emlékét egy nagyon fiatalon elhunyt aradi költő versével fogja bevezetni szintársulatunk szép beszédű drámai színésze: Kallós József. Hrabovszky Lajosnak, az „Aradi Közlöny” egykori erőste-hetségű munkatársának emlékversével ünne-pelte 1896-ban az akkori szintársulat Csiky halálának ötödik évfordulóját, ez lesz a Kőlcsey-egyesület vasárnap délutáni előadásá-nak a bevezetője, melybe stílszerűen fog belekapcsolódni Szendrey Mihály komoly és vidám hangú beszéde, mintegy tükörképeként Csiky drámai és vígjátéki hatásainak. Gardos Sándor és Fóthy Ernő érkekező és no-velesztikus írásai, Hegedűs Bébi ének-számai, tökéletes, szép összhangra fogják ten-ni a vasárnapi emlékünnepet, mely teljesen in-gyenes az egyesület tagjai számára.

* Minisan festőművész képkiallítása a Kulturpalotában, nov. 28-ikán délből zárul.

Express-házasság a sze-mélyvonaton.

Házasságkötés Kisjenőtől — Szalontálg.

(Arad, nov. 22.) Az Élet sok apró re-gényt ír. Sok naturalisztikus, de még több ro-mantikus regény játszódik le a hétköznapiok szürkeségében. Egy kis romantikus história történt tegnap a kisjenő—szalontai vasutvo-nalon.

Egy 60 év körüli öregúr ült a személyvo-nat egyik harmadik osztályú fülkéjében. Kis-jenőn egy 50—55 évesnek látszó asszony szá-lott föl. Hamarosan megkezdődött a beszélge-tés. A férfi özvegy, egy leánya van. Az asz-szony szintén özvegy és egy fia van. — A két öreg monoton hangon beszélt a nehéz élet-ről, az egyedüllétről, elpanaszolták egymásnak a bánatukat. Családi körülmények vetődtek fel-színre. A férfi célzást tett a házasságra. El-mondta, hogy Váradon él, háza földje, pénze van. És szüksége volna egy megértő feleségre. Az asszony mohón leste a szavakat. Azt mon-dotta, hogy ő is szeretne férjhez menni...

És a vonat kerekei furcsa elővendő új életéről kattogtak. A két öreg úgy érezte, hogy „Öreg ember nem vén ember”, amely annyi-szor beigazolódott. Most is érvényre jutott ez az igazság.

...Mire a vonat a szalontai állomásra beü-tött, az öregúr már meg is állapodott az asz-szonnyal, hogy amint Váradra érnek, megtart-ják az eljegyzést.

Íme, ez a hihetetlenül hangzó házasságkötés tegnap este történt a kisjenő—szalontai vo-nalon, illetve az arad—nagyvárad vonaton.

A Maros balpartján építik fel az aradi strandot

Aradváros társadalmi előkelőségével memorandumban kérték a város vezetőségét, hogy a nagyvárosi, új strandot a vár-szigeten építsék. — Az interimár bizottság már lépéseket tett az új terv megvalósítására.

(Arad, nov. 22.) Rendkívül érdekes memorandum érkezett ma Aradváros vezetőségéhez a Neptun-fürdő küszöbön álló modernizálásával kapcsolatban. A memorandumot Petrescu Miklós Astra-gyári igazgató, Mateescu István, a Hegyaljai Villamos r. t. igazgatója, Hargot György törvényszéki főnök, Sirbu György dr. ügyvéd, Papp Illés bankigazgató, Pascuti Traján állami főmérnök, Marcus Mihály dr. szenátor, bankvezérigazgató, Crisan Ascaniu, a Moise Nicoara igazgatója, Steiner Jenő műépítész, Popoviciu Miklós kapitány, Avramescu Vazul dr. kincstári állami főügyész, Pausesti Miklós interimár bizottsági tag, Vigvázy László Astra-gyári igazgató, Chicin Remus dr. ügyvéd, Szabó István, Stefanescu Simon, Crasnic Valér dr., Lepa Valér dr. kincstári állami ügyész és Sotirescu Constantin vizsgálóbíró írták alá, akik a következő javaslatot terjesztik Aradváros vezetősége elé:

A város ejtse el azt a tervet, hogy a Neptun jelenlegi helyén építse fel az új fürdőt és a vári oldalon, közvetlenül a strand mellett eszközölje az építkezéseket. Ez kényelmi és esztétikai szempontból sokkal jobban megfelelne, mert a fürdő jelenlegi területe egyáltalában nem kényelmes a közönség részére. A baloldalon, a strand mellett felállíthatók az elegáns kényelmes épületek, terraszok és egy kisebb-szerű világítótorony, az éjszakai órákra. — Egyben kéri a várost, hogy a tervezett huszszobás szálloda építkezését ne eszközölje, miután a szállodához robogó kocsi beszerelésének a strandhoz vezető utat, ezenkívül pedig a téli időszakban senkisémmenne lakni a Marospartra és így ez a vállalkozás ráfizetéssel végződne a városra nézve.

Ma délelőtt tárgyalta a memorandumot az interimár bizottság Robu János dr. elnökletével. Muresán János városi főmérnök beszámolt arról, hogy a város már tervbevette az új fürdőnek a Maros baloldalán való felépítését, azonban ez súlyos akadályokba ütközött. A terület a katonaságé volt és a városnak nem sikerült kieszközölni, hogy a hadügyminisztérium átadja vagy eladja neki ezt a területet. Robu János dr. elnök kifejtette, hogy

remény van most arra, hogy a hadügyminisztérium engedélyezni fogja a fürdő építéséhez szükséges terület eladását és ezért javasolja, hogy a város nyújtson be ezirányban memorandumot a hadügyminisztériumhoz. Egyben a város intervencióra kéri meg Joanovicu tábornokot, aki különben már megígérte támogatását. A bizottság elfogadta a javaslatot és elhatározta, hogy amennyiben december 20-ig remény van arra, hogy a város megszerzi a vári oldalon a szükséges területet, nem döntenek a beérkezett pályázatok felett, hanem új pályázatot írnak ki, a Maros bal oldalán levő területet adva meg alapul.

Ítélet Kovacsevics Jenő dr. fegyelmi ügyében.

A fegyelmi bíróság a legenyhébb büntetést alkalmazta a népjóléti hivatal főnöke ellen.

(Arad, november 22.) Ma délelőtt döntött a törvényszéken működő fegyelmi bíróság dr. Kovacsevics Jenő, a városi népjóléti hivatal főnökének fegyelmi ügyében. Mint ismeretes a hivatalfőnök ellen azért indult meg a fegyelmi eljárás, mert Sándor István volt szegényháza gondnoktól tizezer lej kölcsönt vett fel abból a pénzből, amit a gondnok a szegényektől elvett megőrzés céljából. Miután Kovacsevics dr. Sándor felett ellenőrzést gyakorolt, Aradváros interimár-bizottsága ezt összeférhetetlennek találta Kovacsevics dr. állásával. Ezenkívül az a vád merült fel, hogy Kovacsevics dr. nem ellenőrizte Sándor működését, aki az ellenőrzés hiánya miatt terrorizálhatta a szegényház lakóit és basáskodhatott a szerencsétlen emberek felett.

Ma foglalkozott az ügygel a fegyelmi bíróság, amely nem találta beigazolttnak, hogy Kovacsevics dr. tudott a kölcsönvett pénz eredetéről s miután a többi vádpontot nem találta súlyosnak, a legenyhébb büntetést alkalmazta. Orezeanu Romul, a bíróság elnöke hirdette ki dölben az ítéletet, amely szerint a fegyelmi bíróság vétkesnek találja Kovacsevics dr. és más szolgálatba való áthelyezésre ítéli.

században gyökerezett, mégis birta a versenyt a hatalmasan fejlődő fiatalokkal.

Eszmeileg a német irodalom egyik nagy regényírójával, Freytag Gusztávval rokon, csakhogy annál sokkal modernebb. Mint színpadi szerző, Hauptmann Gierhart mesgyén halad, bár Hauptmann drámai erejét, eszmei mélységét nem is tudta elérni.

1857-ben született Keletporoszországban. 1894 óta kizárólag csak az irodalomnak élt. — Bár mint színműíró is nagy sikereket ért el, hírnevét és közkedveltségét inkább regényeinek és elbeszéléseinek köszönheti. Legismertebb a „Katzensteg“, „Es war“ és „Das hohe Lied“.

RÉSZLETFIZETÉSRE

Naumann-varrógépek

olcsón beszerezhetők:

Schwartz Arpád Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-ucca) 5.

„Cenzurat“ †

Örömtől mélyen felindult szívvel jelentjük, hogy mindennapi életünk és soraink állhatatos kísérője és öre, minden lapnéldányunk végén ott feketéllő szó, aggodalmunk, gondolatmegkötőnk, bűnk és bánatunk: a „Cenzurat“ ma este, hosszas és nehéz szenvedés után csendesen megboldogult az Urban. Született a véres és ocsmány háborúban 14 évvel ezelőtt. Már világrajövele is szomorú valami volt. Kényszeredetten, kelletlenül, senkitől se várva, öröm nélkül pillantotta meg a Napot és a többi lapokat és azóta ott ült a nyakukon, mint egy rossz daganat, amit nem lehet leoperálni. Nem szerette senkisémm. Undorral nemzette saját szülőapja, a kormány és haragudott rá a cenzor is, akinek főlős munkát és bosszantó órákat okozott. Nem csoda, ha e szeretetlenséget pirosцеруzás dühvel viszonzotta az istenadta és hatalmas fehér ablakokat ütött a feketebetűs laphasábokon.

Életében egyáltalán nem volt öröm, halála azonban ujjongás és így legalább a temetése szép. Könnyes, (igaz, hogy örömkönnyes) szemek és pínos arcok állnak ravatala körül és senki annyi nekrológot nem kap, mint ez a kicsike szó: „Cenzurat“. Senkinek agóniáját nem figyelték meg, országsszerte így, mint az övét, csak ép az volt az érdekes, hogy mindenki azért fohászzkodott: haljon meg minél hamarabb, lehetőleg máma még. És feszülten leste mindenki a doktorokat: tudós professzor Maniut és dr. Vaida-Voevodot, aki ugylátszik nem jött ki a praxisból, amióta otthagya Karlsbadot. Nehéz munkájuk volt, de sikerült és egy szép őszi alkonyatkor a „Cenzurat“ megszünt létezni.

A gyászszertartás egyszerű és nemes. Mindössze annyi, hogy ma lekerül a lap végéről ez a jelentéktelennek látszó szócseke: Cenzurat. Legyen neki könnyű a föld. Áldás és béke lengjen hamvai felett. Az örök sötétség feketélljen neki. Requiescat in pace! A solha többé fel nem támadásig. Amen!

Fóthy Ernő.

Törökök

az aradi törvényszék előtt

Fél Adakalét idézték meg a bigámlával vádott aradi fakereskedő porének főtárgyalására. — A törvényszék zavarban van, mert Aradon nincs török tolmács.

(Arad, november 22.) Az aradi törvényszék II. szekciójának büntetőtanácsa január 8-ikára tűzte ki Soltz Alajos aradi fakereskedő ismeretes bünpörének főtárgyalását, amelyre a védelem Adakalé lakosságának csaknem a felét jelentette be tanúnak. Soltz romantikus házasságának érdekes szenzációja — mint még bizonyára élénk emlékezetben van — legutóbb meglepő krimináls fordulatot vett. Soltz első felesége, Szentendrey Boriska bünyvált feljelentésére bigámia címén eljárás indult meg a fakereskedő ellen, aki mohamedán vallásra áttérve, anélkül, hogy első feleségétől elvált volna, Adakalé szigetén a török szokások szerint, feleségül vette az ugyancsak mohamedánná lett aradi Stolz Babát.

A mohamedán házaspár hosszabb időn át volt letartóztatásban, majd kiszabadulásuk után mindent elkövettek, hogy a bíróság előtt bebizonyíthassák házasságuk jogos voltát. Eből a célból a főtárgyalásra közel fél Adakalét idéztették meg, közöttük az imámot, a Kálit és a házasság tanuait. Az egzotikus tanuk felvonulása bizonyára különös érdekesség számukba fog menni, bár a törvényszék most még ugyancsak zavarban van, mert Aradon nincs török tolmács, aki lefordítaná a fezes és vörös bugyogós tanuk elmondását Soltzék regevényes házasságkötésének érdekes körülményeiről.

Prevost
Abbé
világhírű
regénye

Mannon...

Mannon...
Haegy
férfi
szeret

John
Barrymore
és
Dolores
Costello
a főszerepben.

Az amerikai film-
művészet legszebb,
legművésziesebb
alkotása
holnap,
szombattól
az
APOLLOBAN.

Sudermann Hermann meghalt.

Berlinből érkezik a hír, hogy Sudermann Hermann, a német irodalom egyik reprezentáns alakja, a berlini Szent Ferenc-kórházban meghalt. Sudermann hetekkel ezelőtt került szélütéssel és bélbénulással a kórházba. Néhány nappal ezelőtt tüdőgyulladás lépett fel, úgy, hogy az orvosok lemondtak az író életéről. Sudermann huszonnégy óráig eszméletlen állapotban fekvett.

Sudermann Hermannal a német irodalom egyik legkiválóbb egyénisége száll sírba. Bár ahhoz a generációhoz tartozott, amely a mult

APOLLO

URANIA

Ma, pénteken 5, 7 és 9-kor

VIRRADAT

FOX-productio

Főszerepben: **GEORGE O'BRIEN** és
JANET GAYNOR.

LYA

Egy román katonai- és háborús drámája. Az egész
film német és román színészek közreműködésével
Romániában lett felvéve.

Szalay Károly

1836-1928

(Arad, november 22.) Aradváros társadalmának súlyos gyászja van. Ma az esti órákban örök álmra hunyta le szemét kiskároni Szalay Károly, az aradi ügyvédi kar neszora, volt királyi tanácsos, aki a köz érdekében kifejtett több mint félszázestendő tevékenysége után tért pihenni. Halála híre szinte pillanatok alatt terjedt el az egész városban s a barátok és tisztelők részvételű serege még az esti órákban könnyezve záródokolt el a 92 esztendő öregur ravatalához. Szalay Károly utolsó maradványaként a régi jó aradi jogászvilág becsületes, puritán korának, amely még értékelni tudta a tehetségeket. Mint egészen fiatal ügyvéd került az aradi társadalmi mozgalmak, intézmények, intézetek, majd később a közügyek élére. Évtizedeken át a szerencsétlen sorsu aradi ipar és Népbank elnök-igazgatója, Aradváros tiszteletbeli főügyésze, a város és a megye törvényhatósági bizottsági tagja, tizenöt esztendőn át az aradi ügyvédi kamara elnöke s az impériumválasztás után tiszteletbeli elnöke volt. Pár esztendővel ezelőtt Aradváros nagyobb ünnepségek keretében ünnepelte meg Szalay Károly ügyvédi pályájának félszázados jubileumát, amelyet nem sokára négy esztendővel ezelőtt gyémántlakodalmának megünneplése követett. Mindegyik esztendővel ezelőtt beszűkítette ügyvédi irodáját s azóta visszavonulva, csak családjának és a szőlészkedésnek élt.

Szalay Károly 1836-ban született Aradon; ahol középiskoláit végezte. A Bach-korszak legcsodálatosabb éveiben aztán felkerült Pestre és az ifjú jurátus a letipont nemzeti eszméken kesergő társaival egyetemben nem egyszer adott alapos okot az elnyomó hatóságok bosszankodására. A hatvanas években Aradra került vissza Szalay Károly, ahol végleg megtelepedett, megnősült, majd ügyvédi irodát nyitott, amely abban az időben Aradon a legnagyobb klientélával rendelkezett. Irodájából a régi jogászvilág sok előkelő tagja került ki. Szalay Károlynál bojtároskodtak Naszádi István kir. ítélőtáblai bíró, Salacz Béla törvényszéki elnök, Frits Lajos járásbíró, Parecz György királyi ügyész, Reichner Károly városi főügyész, Árkay Kálmán budapesti ügyvéd, dr. Pényes Kálmán, dr. Kell Lipót is, akik közül bizony többen már régebben távoztak az életből, amelynek azonban mindenkori kegyeltje volt az örökké vigkedélyű Szalay Károly. Negyvenhárom esztendővel ezelőtt Arad akkori legtekintélyesebb személyiségeivel ő is részt vett az Aradi Közlöny megalapításában, amelynek később is, hosszú évtizedeken át igazgatósági tagja volt.

Szalay Károlynak tíz gyermeke volt, akik közül már csak dr. Szalay Béla kuriai bíró, budapesti törvényszéki tanácselnök, dr. Szalay Dezső miskolci törvényszéki bíró, Szalay Kálmán CFR. vasúti felügyelő, dr. Szalay József bartonyai ügyvéd, özv. dr. Józsa Gyuláné, szül. Szalay Janka és Szalay Lajosné, szül. Szalay Lenke élnek. Szalay Károly halálát kiterjedt rokonsága gyászolja. A temetés iránt még nem történt intézkedés.

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY“-T, hanem havonta 90 leírt előfizeti, csak 3 le 60 baniba kell egy példány.

HÍREK.

Akar ön bájos lenni?

Newyorkban nemrég érdekes szakmunka jelent meg, amelynek címe: „Akar ön bájos lenni?” Szerzője T. W. Buttler, aki könyvében azt fejtegeti, hogy a nőnél nem a szépség, hanem a báj a fontos. A szép nőt a férfi hamar megunja. Hogy ezt elérhesse, a következő főszabályokat kell szem előtt tartania: 1. Az életben mindent könnyen vegyen. 2. Semmi sem okozzon gondot, leghelyesebb az összes kellemetlenségek felett elegánsan elsiklani. 3. Lehetőleg folyton mosolyogjon, mert a mosolygó nő határozottan bájos. 4. Ezzel a módszerrel hozzáfűzhető magát az állandó bájhoz és a siker biztos.

T. W. Buttler tanácsai határozottan értékesek, csak kár, hogy használati utasítást nem mellékelte könyvéhez. Műtán azonban erre is szükség van, bátorlódnom némi utmutatóval szolgálni a leendő bájosak részére.

Önagysága váratlanul hazajön és a szobalányt férje karjaiban találja. Ahelyett, hogy kirugná a lányt és megindítaná a válópert, derűsen felkacag. Férje határozottan bájosnak fogja ilyenkor találni.

Ugyanaz a hölgy másnap délután szerelme legénylakásán élvezi az élet tiltott gyönyöreit. A férj, akit névtelen levélben értesítettek, véletlenül betoppan. — Önagysága nem veszi el a fejét. Eszébe jut a híres amerikai könnyű és bájos nevetés közben elegánsan fölényesen távozik a lakásból, nem törődve azzal, hogy a két férfi fasírtnak szeleteli egymást.

Charleston közben is árasztgat a nő maga körül báj, különösen akkor, ha partnere letapossa a lábát. Ilyenkor ránézhet ronggyá tépett selyemcipőjére és harisnyájára és hatásosan mondhatja: — Hogy a menyörgős istennyi csapjen abba a T. W. Buttlerbe, aki kitalálta a báj. Mert én most olyan bájos és ennyivalán kedves vagyok, hogy a legszívesebben kirugnám a bőrömből.

A kártyázó nőnél különösen fontos a báj, mert nincsen visszatartóbb, mint amikor egy vesztő hölgy panaszkodik. Tehát ha az ellenfél három órán át minden röpi partit megnyer, mindössze ennyit kell mondani folytonos mosolygások közepette: — Elkártyáztam a konyhapénzemet husz évre előre, az ékszeremet zálogba tettem, férjemnek sikkasztani kell a bankban, hogy az adósságaimat kifizesse, de azért én véglegesen örülök, sőt boldog vagyok, mert a boldogság érzete báj kölesönöz a nőnek.

Aki a fenti elvek szerint rendezi be életét, az bájos marad egész életén át. A báj pedig ma már nem probléma. Csak minden könnyedén s elegánsan kell venni.

— A december 1-i ünnepségek programja. Ma véglegesen megállapították a december elseji ünnepség programját. Az aradi rendezőbizottság, Marsieu Iustin dr. prefektussal az élén elhatározta, hogy — a kormány intencióinak megfelelően — a legnagyobb egyszerűséggel ünnepeljen meg az egyesülést. Délelőtti ünnepi istentisztelet lesz a görög keleti katedrálisban, az összes katonai és polgári hatóságok részvételével, ezenkívül pedig hivatali szünet lesz. Az istentiszteleten egy diszszázad jelenik meg. A felvonulás és egyéb tervezett ünnepségek elmaradnak.

— Marsieu prefektus üdvözlése. Szombaton délelőtti keresi fel Marsieu Jusztin dr. prefektust az izr. hitközség küldöttsége dr. Schütz Henrik, Deutsch Andor és dr. Vágvolgyi Lajos vezetésével. Tegnap a bucaresti-i nyomdászszövetségtől jött üdvözlő távirat a prefektus címére. A táviratot Halmagean Athanasz írta alá. Az aradi baptisták is üdvözlő küldöttséggel keresték fel Popa János és Ungurean János vezetésével a prefektust. Marsieu Jusztin dr. ezután köszöni meg mindazoknak a figyelmes-ségét, akik hivatalbalépése alkalmából üdvözlöttek.

— Közvetlen román-magyar tárgyalások az optáns-perben. Budapestről jelentik: Félhivatalosan jelentik, hogy a magyar és román kormányok abban állapodtak meg, hogy az optánsper ügyében december 15-én kezdik meg a közvetlen tárgyalásokat.

— Véres összeütközés a berlini kommunisták és szocialisták között. Berlinből jelentik: Az elmúlt éjszaka véres összeütközés keletkezett a szocialisták és kommunisták között. Számos súlyos sebesülés történt. Végül a rendőrség beavatkozása vetett véget a verekezésnek.

— Személyi változások az aradi rendőrségen. Dr. Moga Romulus aradi rendőrprefektus ma délelőtti lényeges személyi változásokat rendelt el a rendőrség adminisztratív vezetésében. A prefektust a város közönségének érdekei vezérelték akkor, amikor Detesana János komisszárt a negyedik kerületből az első kerületbe helyezte át és megbízta annak vezetésével. Az első kerületi rendőrség vezetőjét, Cioculescu komisszárt pedig a negyedik kerületbe helyezte. A prefektus azért rendelte el ezt a cserét, mert Cioculescu komisszár nem bírja a magyar nyelvet és az első kerületben lakók nagyrészt magyarnyelvűek és ez erősen akadályozta a közönség és a kerület vezetője közötti zavartalan érintkezést. Popovici komisszárt, a gáji, hatodik kerületből a rendőrség kihágási osztályához rendelte a prefektus. A hatodik kerületi rendőrséget ideiglenesen Versigan Aurel komisszár vezeti, akihez Sauer Bernát detektívet osztották be. Itt említjük meg, hogy Mesesana inspektor ma délelőtti kézhez kapta a belügyminiszeri intézkedést, amely őt székelyudvarhelyi rendőrfőnökké nevezi ki. Stana Traian volt aradi rendőrinspektort Székelyudvarhelyről Segesvárra helyezte a miniszter, ahol a rendőrség vezetését veszi át.

— Szervusz Jenő!... Maniu Gyula miniszterelnökről, aki most kétségkívül az ország legnépszerűbb embere, mesélik ezt a kedves apróságot, ami a napokban játszódott le Bucures-tiben. Maniu kormányelnök meglátogatta a sziguranca vezérfelügyelőséget. Az állambiztonsági hivatal tisztviselői kara nagy izgalommal várta a miniszterelnököt. Ott volt Davidoglu tábornok, csendőrségi főparancsnok, a sziguranca vezérigazgatója, akik mögött szerényen húzódott meg Bianu Jenő, az újonnan kinevezett helyettes vezérigazgató. A tábornok feszes „vigyázz”-ba vágta magát, amikor Maniu mosolygó arca megjelent az ajtóban és várta, hogy a miniszterelnök megszólítsa. Maniu azonban igazi demokrata, aki nem sokat ad az etikettre és így nem a generálist szólította meg elsőnek, hanem mikor észrevette Bianut, gyermekkorai barátját és iskolatársát, örvendő ment feléje.

— Szervusz Jenő! — mondta egyszerűen és kezet nyújtott neki, aztán meg barátságosan elbeszélgetett vele.

A jelen voltak érdeklődéssel figyelték a miniszterelnök közvetlen purparláját és Maniu köszöneti módja hamarosan divatba jött Bucures-tiben. Azóta aki csak számít valamit a fővárosban, így köszön barátjának az uccán: „szervusz”...

— Az Unio alelnöke bankigazgató lesz. Newyorkból jelentik: Dawes, az Unio alelnöke bejelentette, hogy hivatali idejének leteite után kilép az állami szolgálatból és bankigazgató lesz. Dawes jelenleg a Morgan-cég beltagja.

— Meghosszabbították a vadászati engedélyek érvényességét. A vadászati felügyelőséghez ma rendelet érkezett, amelynek értelmében a vadászati engedélyek érvényessége 1929. február 1-ig hosszabbodott meg. Eddig az időpontig köteles minden vadász új engedélyt beszerezni.

— Az aradi liberális párt vasárnap ejti meg a jelöléseket. Holnap érkezik Aradra Manolescu szenátor, az aradi liberális párt egyik vezetője. A párt vasárnap délután két órakor ülést tart és ezen ejti meg a jelöléseket a képviselő- és szenátorválasztásokra. Vasárnap délelőtti tíz órakor ünnepi istentisztelet lesz a görög keleti katedrálisban Bratianu Ionel volt miniszterelnök ellunyatának egy-éves évfordulója alkalmából. Az istentiszteleten az aradi liberális párt testületileg jelenik meg.

— Nyugdíjazták az aradi seportarelt. A hivatalos lap mai száma közli, hogy az igazságügyminiszter Lazarescu János aradi seportarelt betegségére való tekintettel 1929. február 1-től nyugdíjba helyezte.

Uzletáthelyezés miatt
női kabátok
melyen leszállított árban
kerülnek eladásra
női confectio áruház Aradon, a le-
égett Széchenyi malom mellett (Boros Béni-tér 40.)
MENCZER

— **Házasság.** Réder Felice és Löwy Izidor folyó hó 25-ikén kötnek házasságot az aradi neolog kistemplomban, melyre az ismerősöket és rokonokat ezuton hívják meg.

— **Két felebbezés az interimár bizottság intézkedése ellen.** A mai napon két felebbezés futott be az aradi városházára, az egyes interimár bizottsági határozatok ellen. Mindkét felebbezést Handoca Zamfir adta be. Az egyikben megfélebbezi Jac Jenő gépzeméi titkár előléptetését, azzal indokolva, hogy nem kvalifikációjának, hanem rokonai összeköttetésének köszönheti előléptetését. Hivatkozik a felebbezés arra, hogy a gépzeméknél akadémiailag végzettséggel rendelkező emberek vannak, akiket azonban nem léptettek elő. A másik felebbezés a Füzesy Márton és Kubik Antal részére kiadott autbuszkoncesszióra vonatkozik. Ebben Handoca kéri a minisztériumot, semmisítse meg a koncessziót, mint törvénytelen, miután azt nem nyilvános árlejtés útján adták meg. Ezenkívül hivatkozik arra, hogy az interimár bizottságnak nem áll jogában koncessziót kiadni, miután ez a tanács hatáskörébe tartozik. A város mindkét felebbezést a minisztériumhoz terjeszti fel.

— **I. Ferdinand király és a Bánát.** Ezen a címen Grădinaru Emil városi kulturtanácsos és Bugél Jenő hírlapíró szerkesztésében egy igen finom ízléssel kiállított emlékalbum hagytá el a napokban a temesvári sajtót. Az aranyozott díszítésű fedélbe kötött hatalmas mű, amelyhez Blaskovich Ferenc pápai prelátus, a bánáti sváb gazdasági szindikátus elnöke és dr. Veterányi Viktor, a temesvári Magyar Párt elnöke írtak előszót, több, mint 200 oldalon át örökíti meg az elhunyt király aradi és bánáti látogatásait. A román, magyar és német nyelvű szöveggel nyomtatott emlékalbumot rengeteg színes illusztráció teszi különösen érdekessé és egész sereg kedves visszaemlékezést közöl a nagy király bánáti vadászatairól. Ferdinand király 1923. novemberében történt látogatásáról külön fejezetben emlékszik meg az album, amellyel kapcsolatban közel ötven aradi felvételt közöl s igen eleven tohal írja le a Felsőleges vendég látogatását az Astra-gyárban, a Textil-gyárban, a Kulturpalotában, majd a királyi bankett lefolyását és Felsőleges bucsuztatását örökíti meg az utókor számára, amely meghatottan fogja olvasni a király bucsuszavait:

— Sajnálattal távozom szép városukból, amelyet nagyon megszerettem...

— **Halálozás.** Mladin Jánosné, az aradi tanítókháza igazgatójának neje, ma este Aradon meghalt. Temetése szombaton délután 1 órakor lesz a Bul. Carol 26. szám alatti gyászházból.

— **Minden új ház tíz évig adómentes.** Nemrégén rendelet érkezett az aradi városházára a belügyminisztériumtól, amely közölte, hogy az új épületek nemcsak az állami, hanem a városi adó alól is mentesek tíz évi időtartamra. A város erre beadvánnyal fordult a minisztériumhoz, kérve, hogy csak azokra a házakra vonatkoztassák az adóelengedést, ahol maga a háztulajdonos lakik csupán, miután a bérházakban a városi illetéket amugy is a lakók fizetik. Ma érkezett vissza a minisztérium válasza, amelyben elutasította a város javaslatát és közölte, hogy minden új ház adómentes.

— **Ovakodjon a légzőszervek megbetegedésétől.** Használja rendszeresen a minden gyógyszerárban kapható kellemes ízű Panflavin pasztillákat. Ezek a köhögés, torokgyulladás, grippe stb. ellen a legjobb védelmet nyújtják.

— **Elfogtak Aradon egy iskolakerülő kolozsvári diákot.** Az éjszaka folyamán az aradi rendőrségre előállították Farkas Istvánt, a clujli (kolozsvári) gimnázium hatodik osztályának tanulóját, aki egy parki padon akarta tölteni az éjszakát. Farkas István elmondta, hogy nem volt kedve tanulni és megszökött Kolozsvárról. Az volt a szándéka, hogy Aradon egy iparoshoz inasnak áll be. A fiút ma délelőtt visszaküldték Kolozsvárra.

Selyem mintázó műhelyünk
üzemben van.
KELL és KRAUSZ.

Botrányos verekedés egy aradi büffében.

Két őrmester mulatozás közben inzultált két vasuti hivatalnokot és arcul ütötte a büffé tulajdonosát, amikor az rendőrről kiáltott.

(Arad, november 22.) Botrányos verekedés történt ma a késő esti órákban a Piata Avram Iancu (Szabadság-téren) levő Madár-féle büffében. Manciu őrmester, felesége és Baba Dumitru törzsőrmester társaságában mulatozott a büffé söntésében. A két altiszt ittas állapotban belekötött a szomszéd asztalnál békésen vacsorázó Tripa kaláni állomásfőnökre és Dan Alexandru vasuti hivatalnokba, akiket mindenféle sértő szavakkal illettek. A két hivatalnok természetesen nem volt hajlandó eltűrni a két randalírozó katona sértegetéseit s ezért átszóltak a mulatozókhoz, hogy hagyjanak fel a becsmerlésekkel, mert erre ők nem szolgáltattak okot. Erre a két altiszt felugrott és fenyegetőleg közeledett a szomszéd asztalhoz, mire persze a két vasutas is felugrott és a következő pillanatban botrányos verekedés tört ki négyük között.

— **Tolvajok garázdálkodnak egy aradi faterlepen.** Czeiler és Kornis aradi fatermelő cég feljelentést tett az államrendőrségen, hogy telepéről állandóan lopkodják a deszkákat. A vállalatot eddig nagy összegekkel károsították meg a tolvajok. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A nemzeti-parasztpárt aradi klubja.** Az aradi nemzeti-parasztpárt napok óta folytat tárgyalásokat a Banca Albinával, a Banca Romaneasca volt helyiségeinek bérlete tárgyában. Az épület az Albina bank tulajdonát képezi és a nemzeti-parasztpárt aradi tagozata itt akarja berendezni klubját. A tárgyalások eredményre is vezettek, amennyiben a párt 240.000 lej évi bérért kivette a helyiséget. A napokban megkezdik a klub berendezését, ami azért szenved késedelmet, mert a bank egy heti időtartamra egy festőnek adta ki a helyiséget tárlat céljaira.

— **Eszkimókultúra — 800 évvel ezelőtt.** Párisból jelentik: Collis archeológus a Bering-szoros környékén eszkimó civilizáció nyomára bukkant. A leletek körülbelül nyolcszáz évesek és magas kulturáról tanuskodnak. Feltételezhető, hogy ez a vidék régebben enyhe éghajlattal bírt.

— **Román pilóta magassági rekordkísérlete.** Párisból jelentik: A villacublay-i repülőtérén Popescu román repülő megkísérelte a magassági világrekord megjavítását. Gépével 10.050 méternyire emelkedett, amivel megjavította az eddigi román rekordot, azonban ekkor defektus érte a motorját és kénytelen volt leszállani. A világrekord megdöntése így nem sikerült.

— **Letartóztatták Radu huszárőrmester merényletét.** Ludosan vizsgálóbíró ma délelőtt kihallgatta és azután letartóztatásba helyezte Blaj Tódor micelacai lakost, aki — mint megírtuk — kedden este szövéltás közben a nyílt uccán mellbeszurta Radu Tódor aradi huszárőrmestert. Blaj azzal védekezik, hogy tettét teljesen ittas állapotban követte el. Az őrmester állapotában egyébként mára javulás állott be és biznak abban, hogy sikerül megmenteni az életnek.

— **Összeégette a felrobbant szeszlámpa.** Tragikus szerencsétlenség történt tegnap este Ujaradon. Garner József ujaradi kereskedő cselédje, Marka Rozália 16 éves leány tegnap este tévedésből terpentint öntött a szeszlámpába, amelyet aztán meggyújtott. A lámpa felrobbant és a lángok súlyosan összeégették a szerencsétlen leányt, aki harmadfoku égési sebeket szenvedett és még az éjszaka folyamán meghalt.

Kínzó köhögésének oszillip-Biomalz bon-tására szopogasson eredeti „Biomalz” bont.

— **Házvétel.** Legutóbbi számunkban megírtuk, hogy Flamm Miksa aradi fatermelő eladta az Erzsébet-kört és a Simonyi-ucca sarkán levő emeletes bérházát. Az épület értékesítésünk szerint nem Mandi László, hanem özv. Mandi Bé-niné vette meg 2,800.000 lejtért.

A verekedés hevében Baba törzsőrmester kardot akart rántani, többen azonban lefogták. Közben Madár vendéglős rendőrökért kiáltott, mire Baba nekiugrott és a vendéglőst teljes erejéből arcul ütötte. A nagy lármára hatalmas tömeg gyűlt egybe a büffé körül, majd megjelentek a rendőrök is, azonban már csak Baba törzsőrmestert állíthatták elő, mert Manciu feleségével együtt közben gyorsan elpárolgott. A törzsőrmester az uccán is randalírozott és ugyancsak gondot adott a rendőröknek, akik alig tudták megakadályozni, hogy bele ne kössön az uccán járókelőkbe. A rendőrség elé érve, a törzsőrmester kijelentette, hogy nem hajlandó bemenni a prefekturára, mire Cérches komisszár kénytelen volt a térparancsnokságra átkísírtetni a verekedő altisztet. A térparancsnokságon az esetről jegyzőkönyvet vettek fel, amelynek alapján a két őrmester ellen megindítják az eljárást.

— **Az anyaság elől a halálba.** Kocsik Erzsébet 16 éves pécskai leány öngyilkossági szándékból marószódát ivott és mire tették észrevették, már halott volt. A nyomozás megállapítása szerint a szerencsétlen fiatal leány anyai örömek elé nézett és valószínűleg e felletti szegénységben dobta el magát az életet. Elnemítését az ügyészség engedélyezte.

— **Letartóztatott tolvaj cigány.** Sotirescu vizsgálóbíró ma délelőtt letartóztatásba helyezte Muntean József arad-tanyai cigányt, aki az ellene beadott feljelentés szerint a napokban Rosenfeld Vilmos vendéglőjében Blidar János nevű társától 3200 lejt lopott volna el. Muntean tagadásban van.

— **Nyolcmillió éves ősfalat csontváza akad-tak.** Londonból jelentik: Andrews amerikai kutató megérkezett az angol fővárosba és bejelentette, hogy a Gobi sivatagban egy eddig még ismeretlen, őskori emlékszállat csontvázára bukkant. A felfedezett állat sokkal nagyobb és nehezebb, mint a mamuth volt és körülbelül nyolcmillió évvel ezelőtt élt. Lehetséges, hogy a jövő évben Európába szállítják a csontvázat.

— **Revolveres merénylet a volt szófiai rendőr-főnök ellen.** Szófiából jelentik: Tegnap este fél nyolc órakor Szófia egyik legforgalmasabb negyedében revolveres merényletet követte el Naum Pelev volt szófiai rendőrfőnök ellen. A rendőrfőnököt egy üzletben támadta meg két ismeretlen férfi. Az üzlet egyik segédje Pelev felé sietett, mire az egyik merénylő törével leszúrta a segédet, majd revolvért rántott és két lövést adott le a rendőrfőnökre. Ugyanabban a pillanatban társa is két lövést adott le Naum Pelevre. A volt rendőrfőnök este kilenc órakor behalt sérüléseibe, merénylők pedig nyomtalanul eltűntek.

Nem az emberek, hanem a tények igazolják, hogy nátha ellen az „Atrocal” dragee kitűnően bevált. Kis osz-magolás minden gyógytárban kapható.

— **A tízenhat éves, szép prófétanő.** Londonból jelentik: A jávai hollandi hatóságok komoly aggodalommal szemlélik egy benszü-lött prófétanő tevékenységét. A prófétanő tízenhat éves és európai fogalmak szerint is ragyogóan szép leány. A benszü-lötteknek azt prédikálja, hogy a földöntúli hatalmak kiküldöttje. A társadalmi ellentétek kiegyenlítését, valamint primitív, vallásos fogalmakkal átszőtt szociálizmust prédikál. Az egyik kerületi parancsnok szükségesnek látta, hogy erélyesen fellépjen a prófétanő mellett. Nyilvánosságra hozta, hogy a prófétanő néhány hónappal ezelőtt még cseléd volt és gazdájától, egy hollandi kereskedőtől pénzt lopott. A prófétanő rá-galmazási pórt indított a kerületi parancsnok ellen, egyben bejelentette a benszü-lötteknek, hogy amíg nem tisztázta magát a vád alól, felfüggeszti prófétai működését és egyelőre csak egyszerű jótékony célú tevékenységet kíván folytatni. Eza bejelentés a fanatikus benszü-löttek körében olyan izgalmat keltett, hogy lázadástól kell tartani.

— Az ócska butorokat eladja a város. Az Interimár bizottság mai ülésén elhatározta, hogy a város ócska berendezését: régi asztalokat, szekrényeket és székeket nyilvános árlejtés útján fogják eladni. Az ócska berendezések évek óta fekszik a városháza pincéjében.

Horváth Henrik irodalmi estje a Kulturpalotában. Kimagasló irodalmi eseménye lesz Aradnak Horváth Henrik, a kiváló európai hírnevű író és műfordító jövő heti kulturpalotai irodalmi előadása. Horváth Henrik, mint ismeretes, főleg Móricz Zsigmond, Gárdonyi Géza, Molnár Ferenc, Bródy Sándor, Szomory Dezső, Ady Endre, Babits Mihály műveinek fordításával aratott megérdemelt, meleg világsikert. Horváth Henrik, aki egyébként a magyar Pen-klub egyetlen erdélyi tagja, estjét, amely iránt igen komoly érdeklődés nyilvánul meg, az eddigi tervek szerint december elsején fogja megtartani.

— **Rendőri hírek.** Anastasiu Demeter aradi szőlészeti főfelügyelő feljelentést tett a rendőrségen, hogy kilenc ezer lej értékű fehérneműt elloptak tőle. A rendőrség megindította a nyomozást és sikerült letartóztatni Farkas János szolgát, aki beismerte a lopást. A fehérneműk egy részét megtalálták. A tolvajt átkísérték az ügyészségre. — Baruch Jenő aradi kereskedő feljelentést tett, hogy tizenhatezer lej értékű kötelet elloptak tőle. A rendőrség letartóztatta Trutan Tódort, akinek lakásán megtalálták a lopott köteleket. Megindult ellen az eljárás.

— **A polgár problémája az Ujságíró Klub mai előadásán.** Ma este tíz órakor tartja meg dr. Ligeti Ernő, az Erdélyszerte ismert hírlapíró egyetlen előadását az Ujságíró Klubban. — Ligeti a kallódó polgárról tart előadást. Nem egy abszolút elvont témáról van szó, hanem egy olyan problémáról, amelynek mindannyian részesei vagyunk, tehát mindenkit közelebbről érdekel. Az előadás csak klubtagok és közvetlen hozzátartozók vehetnek részt.

— **Művész képek Kerpelnél részlete is.** — **A Sebisi „Crisana” Sportklub november 25-ikén a „Clubul Roman” helyiségeiben műsoros Katalin-bálat rendez.** Belépődíj tetszés szerint. Kezdeté este 8 órakor.

— **Ügyvédi nyomtatványok olcsón Kerpelnél.**

Zenekonzervatorium Aradon

Két román tanerőt alkalmaznak a városi zeneiskolában. — Megszűnik egy polgári iskola részvétlenség miatt.

(Arad, november 22.) Az interimár-bizottság mai ülésén a Városi Zeneiskola bérlete került tárgyalásra. Popa Constantin kulturtanácsos beszámolt arról, hogy Szántay Lajos építész, aki az iskola háztulajdonosa, az évi bért 32.000 lejről 48.000 lejre emelte fel. A város jóváhagyta az emelést. Ezzel kapcsolatosan Mihulin Miklós elnöklhelyettes megemlítette, hogy a zeneiskolának nincsenek román tanerői és ez lehetetlenné teszi, hogy a csak román nyelven tudó gyermekek itt tanulhassanak.

Miután a város szubvencionálja ezt az intézményt, kötelezni kell arra, hogy legalább két román tanerőt alkalmazzon.

Az interimár-bizottság kiadta az ügyet a kulturtanácsosnak tanulmányozás végett. Ezzel kapcsolatosan szóba került az a terv, hogy a város a Kulturpalotában Városi Zenekonzervatoriumot létesít, városi kezelésben. Erre vonatkozólag már kérvény is fekszik a városnál Lipovan Athanáz aradi zenetanár ajánlata. Ez ügyben is legközelebb döntés történik.

Ezután a kereskedelmi leányiskola bérének ügyét tárgyalták le. Bársony Andor háztulajdonos az eddigi 97.200 lej évi bér helyett 220.000 lejt követelt, a tárgyalások során azonban leszállította követelését 150.000 lejre. Az interimár-bizottság elfogadta az ajánlatot. Ezzel kapcsolatosan rendkívül érdekes részletek kerültek nyilvánosságra. Mihulin Miklós kijelentette, hogy Arad két polgáriiskolája közül az egyik megszűnik, a növendékek kis száma miatt. Valószínűleg a Iosif Vulcan polgári iskola olvad bele a Moise Nicoara-liceumba és akkor a Iosif Vulcan polgáriiskola helyiségeiben a kereskedelmi leányiskolát lehet elhelyezni. Erre azonban, csak a jövő tanévben kerülne sor.

Francia—román konfliktus a német egyezmény miatt.

A francia sajtó élesen támadja Maniut a berlini szerződés megkötéseért.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) A Populaire, heves támadást intéz Maniu Gyula miniszterelnök ellen, abból az alkalomból, hogy Románia megegyezett Németországgal. A lap azt írja, hogy Bratianu megígérte Poincarénak és Briandnak, hogy a francia ipar nagy megrendeléseket fog a román vasutak ujjaszervezése alkalmával kapni s Franciaország csak ennek

ellenében ígérte meg Romániának külföldi kölcsönének támogatását.

Dacára a Francia Bank segítségének — írja a lap — a román kormány most semmi sem akar tudni vállalt kötelezettségeiről és első ténykedése volt Berlinnel szerződést kötni. A szerződés záradéka pedig az, hogy Németország 125 millió márkás megrendelésre kap a román vasutaktól.

A tékozló leány csődbe kergette apja bankját.

A régi Waldmann-bankház fizetésektelen lett, mert Waldmann Marianne szeretőire hallatlan összegeket pazarolt el. — A 70 éves öregur is börtönbe került.

Boroszlóból jelentik: Az óragyártásáról híres Freiburg városának rendkívül érdekes, de egyben szomorú szenzációja van. A napokban ugyanis csődbe jutott a freiburgi Waldmann-bankház, amely már 50 éve áll fenn. A régi és jóhírű pénzintézet csődjé a 70 éves Waldmann bankár leányának, Marianne-nak esztelen tékozlása következtében állt be s valószínű, hogy több üzletbukást vagy fizetésektelenséget fog maga után vonni.

Waldmann Marianne, aki 40 éves, fölöttébb élni-égyő hölgy, öreg apját fokozatosan kiszorította a bank vezetéséből és mint cégvezető maga vette át a pénzintézet irányítását, amit arra használt fel, hogy egyéni ambícióit elégítse ki, még pedig elég eredeti és respektábilis módon. Waldmann Marianne ugyanis a legutóbbi hónapokban nem kevesebb, mint 200 ezer arany márkát pazarolt el és ezt a súlyos összeget jórészt barátaira költötte, akik meglehetősen szép számmal voltak. A bankdirektrice egészen gavallérosan viselkedett lovagjaival szemben, mert a legkisebb figyelmességért szinte fantasztikus ajándékokkal kedveskedett

szíve választottjainak. Perzsaszőnyegeket, autókat, motorkerékpárokat kaptak tőle az udvarlók, a szokásos havi fixen kívül, egy hivataloslag pedig, aki egy ideig ugyancsak élvezte Waldmann Marianne kegyeit, egy egész lakásberendezést vásárolt. A legérdekesebb a dologban az, hogy Marianne cégvezetőnő a legritkább esetben fizette ki készpénzben a szeretőinek vett ajándékokat, hanem adós maradt azokkal a különböző üzletekben. Apját viszont hamis mérlegekkel és fiktív könyvelési adatokkal vezette félre.

A múlt szombaton aztán beállított a bankba egy sorawi hentesmester és ki akarta venni 60.000 márkás betétjét. Waldmann Marianne azonban nem tudott fizetni és a fizetésektelenség híre pillanatok alatt terjedt el a városkában. A betétesek runt intéztek a bank ellen, amely aztán most csődbe került. Waldmann Marianne Zirlanda szökött egyik barátjához és ott tartóztatták le. Apja, a 70 éves bankár szintén fogságba került, de az öregurat annyira megviselték az események, hogy súlyos beteg a kórházba kellett szállítani.

A nő erősebb a férfinél.

Az emberiség színe-java — a nő. — Dobjuk el a kemény gallért s járjanak a férfiak meztelen lábszárral.

Egy-két tudós már régebben rámutatott arra, hogy „a nő többet ér, mint a férfi”. Dr. E. H. Mulford kolumbiai professzor csatlakozott ehhez a nézethez és tudományosan is alátámasztotta.

— Ma már nem lehet kétség afelől — fejtegette egy orvosi gyűlésen — hogy

a nő határozottan erősebb, mint a férfi.

Nem abban az értelemben, hogy nagyobb súlyt képes felemelni, mint a férfi, hanem abban, hogy

kitartóbb, szívósabb és biztosabban tudja követni a célt.

Szerinte női uszók, tenniszezők egyáltalán a sportolók átlagban mind kiválóbbak, mint a férfiak.

A nő reggeltől estig képes sportolni — magyarázta — és este megjelenik a társaságban, a kedélye vig, a csevegése kellemes. Ritkán lehet olyan férfit találni, aki ezt utána tudja csinálni.

A férfi abban a tekintetben is hátrányban van a nővel szemben, hogy

nem képes úgy óvni az egészségét, mint a nő.

— A nő — ugymond — mindig talál időt arra, hogy a szó szoros értelmében kipihenje magát. A férfi még borotválkozás közben is olvas vagy üzleti ügyeket intéz.

Vizsgálva az okokat, minek tulajdonítható a nőnek ez a felsőbbbsége. Mulford professzor a következőket mondta:

— Én a nőnek ezt az előretörését annak a körülménynek tudhatom, hogy

a nő sokkal észszerűbben öltözködik, mint a férfi.

A férfiak rendszerint sötét ruhában járnak és a ruha befedi a testüket a nyakuktól kezdve egészen a lábujjhegyükig. A nők sokkal intelligensebbek. Ők szabadon hagyják a nyakukat, mellüket, karjukat és a lábszárukat. Erre az után az a következménye, hogy

az ibolyántuli sugarak szabadon érhetik ezeket a testrészeket.

A női test sokkal több ibolyántuli sugarat nyel el, mint a férfitest. Ez az oka annak, hogy a nő fizikuma különb. S ez az oka annak, hogy azt kell mondanunk, hogy az emberiség színe-java a nő.

A professzor azt ajánlotta a férfiaknak, hogy kövessék a nők példáját, ha nem akarnak teljesen lemaradni a versenyben.

— Viseljenek a férfiak is kivágott inget,

dobják el a kemény gallért, hagyják fedetlenül a mellüket és a lábszárukat mindig meztelen legyen.

Ha így fognak öltözködni, akkor lehet rá remény, hogy ismét utólrétehetik a nőket.

A felolvasáson jelenlevő orvosok kissé kétkedve fogadták ezeket a fejtegetéseket.

Sztrájkra való izgatásért 300 lej pénzbüntetésre ítélték egy volt kötszövőgyári munkásnőt.

Az aradi törvényszék ma hirdette ki a temesvári Tábla ítéletét Valkó Julia aradi munkásnő ügyében, aki az 1922-es aradi kötszövőgyári sztrájk alkalmával a sztrájk meghosszabbítása mellett izgatott a gyár munkásai között. A törvényszék — mint ismeretes — Valkó Juliát 1925-ben 300 lej pénzbüntetésre ítélt, amely ellen a munkásnő felebbezést jelentett be. Közben azonban felebbezését visszavonta és így a Tábla helyben hagyta a törvényszék ítéletét, amely most jogerőre emelkedett.

RÁDIO-MŰSOR. Péntek, november 23. Wien — Graz. Romániai idő 21.30. Operettelőadás. — Berlin 22.30. Zenekari hangverseny. — Boroszló 17.30. Szórakoztató zene. — Frankfurt a. M. 22. Zongorahangverseny. — Leipzig 22. Zenekari hangverseny. — München 20.30. Hegedűhangverseny. — Milanó 21.30. Hangverseny. — Nápoly 22.02. Operaelőadás. — Pozsony 21. Operettelőadás. — Prága 20. Táncczene. — Róma 21.45. Zenekari hangverseny. — Zágráb 21.35. Kamarazene. — Budapest 10.30, 13 és 15.30. Hírek, közgazdaság. 18.45. Szimfonikus hangverseny. 20.45. Szimfonia. 23. Zongorahangverseny. 23.50. Cigányzene.

Mikulásra a „Csokoládé Király”-nál

szerezheti be legolcsóbban cukorka- és csokoládészükségletét. Szalocucorka Allandóan friss és legjobb minőségben kapható. „TOSCA” fióküzletében (Bul. Reg. Ford. 31.) szintén gyári árák.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Egy bécsi cég kisajátítási pere a román állam ellen. Kovasli a romániai telepek megváltási összegét. — Nemzetközi bíróság dönt az ügyben.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Rendkívül érdekes pert nyújtottak be a román állam ellen. A Hofherr-Sohrantz Gépkereskedelmi R.-T. beperelte a román államot a Románia területén levő telepeinek kisajátítása miatt. Az ügyet a most Bécsben üléselő döntőbíróóság tárgyalja, amelynek elnöke Charles Barda svájci delegátus, a svájci felelősségi törvényszék bírója, tagja az ausztriai Otto Joch, míg Romániát Victor Munteanu képviseli.

Zürichben 3.12, Párisban 15.50 a lej.

Helyi valutaárak. (November hó 22.)
Kifizetések: Berlin 39.72, Newyork 166.20, London 807.50, Páris 6.52, Milánó 8.74, Prága 4.94, Budapest 29.06, Záhár 2.93, Bécs 23.42, Zürich 32.07. — Árú: Márka 39.30, dollár 166, angol font 805, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29.20, dinár 2.90, osztrák schilling 23.60, svájci frank 32. — Pénz: Márka 39, dollár 165.50, angol font 800, francia frank 6.40, olasz lira 8.50, cseh korona 4.85, pengő 29, dinár 2.85, osztrák schilling 23.40, svájci frank 31.50. — Irányzat: tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (November hó 22.)
Berlin 123.75, Amsterdam 208.55, Newyork 519.40, London 2519, Páris 20.29.50, Milánó 27.21.50, Prága 15.40, Budapest 90.58.50, Belgrád 9.12.75, Bucuresti 3.12.50, Varsó 58.25, Bécs 73.

Zürichi tőzsdezárlat. (November hó 22.)
Berlin 123.75, Amsterdam 208.50, Newyork 519.37.50, London 2518.75, Páris 20.29.50, Milánó 27.21, Prága 15.40, Budapest 90.58, Belgrád 9.12.75, Bucuresti 3.12, Varsó 58.25, Bécs 73.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (November hó 22.)
Devizák: Páris 6.50, Berlin 39.88, London 807, Newyork 166, Milánó 8.72, Zürich 32.05, Bécs 23.38, Prága 4.94, Budapest 29.10, Varsó 18.70. — Valuták: Napoleon 645, márka 39.55, leva 1.22, török lira 0.36, angol font 808, francia frank 6.56, svájci frank 32, olasz lira 8.72, drachma 2.12, dinár 2.92, dollár 165.50, lengyel zloty 18.50, osztrák schilling 23.50, pengő 29, cseh korona 4.90.

= Alaptőkét emel a Soborsini Takarékpénztár. A Soborsini Takarékpénztár alaptőkeemelése 500.000 lejre most van folyamatban és tart december 31-ig bezárólag. Ezen jegyzés a régi 100 lej n. é. részvények becserélésével kapcsolatos és helyettük új 500 lejes n. é. részvények lesznek kibocsátva. Az új részvények jegyzési ára (előjegyzési jogosultsággal) 520 lej, egyébként 570 lej. Miután minden régi részvény be lesz cserélve, a részvénytulajdonosok igyekezzenek részvényeiket a megfelelő szelvényekkel együtt mielőbb bemutatni a takarékpénztárnál és a jegyzést foganatosítani. Az új részvények jövő év januárjában lesznek kibocsátva.

= Céghivatali hírek. Az aradi törvényszék céghivatala közli, hogy az utóbbi napokban a következő cégek kérték bejegyzésüket: Haas Albert ügynökség, Arad. — Első Új-aradi műszövéde, tulajdonos Funster József. — Schwartz Andor Transilvania Fa-

A társaság keresetében előadja, hogy romániai telepeit, mint ellenséges vagyont sajátították ki és megváltásként hét millió papírt utaltak ki. A telepek értéke azonban jóval felülmúlja a kártalanítási összeget, miután a telepek tényleges értéke legalább öt millió aranylejt tesz ki. A román delegátus kifogást emelt a döntőbíróóság illetékessége ellen, azzal érvelve, hogy Ausztria a békeszerződésben lemondott a döntőbíróási eljárás igénybevételeiről. Az ügy fejleményeit nagy érdeklődéssel várják.

Kereskedelmi R.-T., Kisjenő, alaptőke 320.000 lej. — Milovai Erdőipari R.-T., alaptőke 3 millió lej.

SPORT

Hogyan ismerkedett össze Hühnefeld és Rademacher Osakában?

A nagy japán nemzetközi uszóversenyen nem akarták beengedni az uszodába a szerenlő német világbajnokot. — Rademacher protekciója révén aztán Hühnefeld is végigúszhatta a versenyt.

Newyorkból jelentik: Tokiói lapjelentések érdekesen számolnak be arról, hogy Rademacher, a német mellúszó világrekorder hogyan találkozott Osakában a nagy nemzetközi uszóversenyen másik világhírű honfitársával, az óceánrepülő Hühnefeld báróval.

Hühnefeld óceánrepülése után tudvalevőleg nem tért vissza Amerikába, hanem egy repülőtársasággal megállapodva, világkörűli utra indult. Moszkván és Szibérián keresztül repült Japánba. Pár nappal előbb érkezett meg Tokióba, mint Rademacher, aki először repülőgépen akart Tokióba utazni, később mégis a biztonságosabb hajóutat választotta.

Az osakai versenyen 25—30 ezer ember töltötte meg a nézőteret, hogy tanúja legyen a világ leghíresebb uszói: Weissmüller, Arne Borg, Rademacher, Tsuruta, Laufer küzdelmének. Ennek az óriási tömegnek az elhelyezése természetesen csak a legnagyobb nehézségekkel sikerült. A tömeg szinte ostrom alatt tartotta a bejáratokat, ez adja magyarázatát annak is, hogy Rademachert elszakították kísérőitől és végül őt sem akarták beengedni az uszodába.

Még egy másik európai képű ember is alkudozott németül, angolul, franciául a bejáratnál, hogy valamiképpen bejusson a nézőtérre. Megpróbált mindent, de fáradozásai igen kevés sikerrel bízták. A japánok egyszerűen nem értették, hogy mit akar. Rademacher is a bejáratához sodródott, de — a nézőtér teljesen megtelt lévén — őt sem akarták beengedni.

A világrekorder ingerülten próbálta megértetni a jegyszedőkkel és a rendőrökkel a helyzetet. Minden elképzelhető nyelven elmondta, hogy neki uszni kell, mert — ő Rademacher.

Ebben a pillanatban hozzálépett a másik türelmetlen európai.

— Ön Rademacher? — mondotta németül. — Én Hühnefeld vagyok. Önt valószínűleg be fogják engedni. Az, hogy engem beengedjenek, kicsit valószínűtlen, mert ennek a jegyszedőnek nem muszáj tudni azt, hogy engem tegnapelőtt hogy ünnepeltek. Ön nélkül mégse kezdik el a versenyt. Most már csak arra kérem, hogyha bejut, magyarázza meg azoknak odabent, hogy én, Hühnefeld is szeretném látni a versenyt...

A két világhíresség rövid ismerkedés után elvált, mert az a szó, hogy „Rademacher”, mégis megnyitotta a bejáratot. Rademachert beengedték az uszodába.

Rademacher szerencsére elég befolyásos embernek mutatkozott, sikerült kieszközölnie azt, hogy másik világhírű honfitársát, akit két nappal előbb egész Tokió ünnepelt — egy szűk kis helyen elhelyezték a sajtóhólván.

Mozi

* Chaplin új filmje. Newyorkból jelentik: Chaplin legújabb filmje két felvételben készül: Anglia és Amerika számára mint beszélőfilm, a világ többi részének pedig szöveg nélkül. A film címe: A City's Lights, a város fényei — és elejétől végig Chaplin saját alkotása, aki maga adta az ötletet, írta a szcenáriumot, az építéssel együtt építette szűk stúdiójában a díszleteket, a város Cityjét, parkírozott főterét, maga gondoskodott a kosztümökről és arról is, hogy elegendő szép nő szerepeljen a filmen, ami az eddigiekkel szemben szintén újítás. Érdekes különben, hogy a beszélőfilmben Chaplin szerepe — néma: mindössze egyetlen egyszer kiált fel hangosan.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

ERTESITES.

A Medgyesi Bank r. t. aradi fiókintézete ezúton is értesíti mélyen tisztelt ügyfeleit, hogy medgyesi fiókintézetének a Nagyszebeni Általános Takarékpénztárral történt fuziója következtében a

MEDGYESI BANK R.-T.

ARADI FIÓKINTÉZETE

ezentul mint a

NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS

TAKARÉKPÉNZTÁR

ARADI FIÓKINTÉZETE

folytatja működését régi helyiségében, Str. Horia (Széchenyi-u.) I. sz. alatt.

Telefon: 683.

Bolthelyiség

a Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legélénkebb helyén,

azonnalra kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Ha ma megrendeli az
„ARADI KÖZLÖNY”-t
!! INGYEN KAPJA !!

Az előfizetést csak 1928. dec. hó
1-től számoltjuk.

Mélyen leszállított árak!

Minden Aradvidéki vevő, ki máram 4000 lei értékben vásárlást eszközöl, annak utiköltségeinek felét visszatérítem.

◀ Kérem a címre figyelni! ▶

Női és leányka téli kabátok és bundákban

PLESZ központi női felöltő nagyruházában Arad a színház hátsó bejáratával szemben.

Mélyen leszállított árak!

Minden kabátot vásárló vevőm egy y szép ajándékban részesül ingyen.

◀ Kérem a címre figyelni! ▶

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérezősködékre válaszolunk. Ajánlatok, ígelés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatali telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

Csillárok

Lei 1800. — tot Varga és Rosenfeld villamosági vállalatnál, Arad, Centralszálló mellett.

ALKALMAZÁS.

JÓLFOZÓ SZAKÁCSNÉ elsőrangú bizonyítványokkal december 1-ére uriházhoz keresetlik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1000

GAZDATISZTI, raktárnoki, vagy ehhez hasonló egyéb bizalmi állást keres 40 éves, nagy gyakorlatú bíró volt gazdatiszt. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 900

VILLANSZERELŐ segédet keresek állandó munkára. Gáspár, Str. Horia 2. 6340

MINDENES FÜZÖNÖT jó fizetéssel keresek. Jelentkezni délután 4-ig, volt Batthyány-ucca 35. földszint balra. 6349

NEVELŐNŐ ajánlkozik gyermekek mellé jó bizonyítványokkal bíró, román és magyarul beszélő. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatala kér. 6347

Katonaságot végzett, érettségizett jó munkakerő, könyvelés és bankügyekben járatos, **alkalmazást keres.** Megkeresések „Szold” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatala kéretnek. 6352

LAKÁS.

KIADÓ azonnal elfoglalható háromszoba, előszoba, fürdőszobás lakás. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6319

EGY különbejáratú butorozott szoba előszobával azonnal kiadó. Calea Saguna (Választó-ucca) 196. 6345

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1357

VEIELESELADAS.

NAPTÁRÁRUSOK FIGYELMÉBE! Csinosan kiállított, 48 oldalas naptárt kaphatnak 5 lejért Kalmár Nándornál, Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 40. 6350

FRAKK egyszer használt, középtermetre prima kivitelben 6000 lejért eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6354

MEGVÉTELRE keresek használt, de kifogástalan állapotban levő 25—40 literes tejeskannákat. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6348

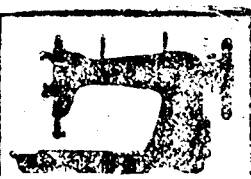
MEGBIZÓIM RÉSZÉRE KERESÉK: antik fülbevalót, antik porcellánokat, boharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, dísz tárgyakat, vitrineket, stb. Kívánatra házhoz is megyek. Salgóné bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

GYÖNYÖRŰ ÜVEGDÍSZTÁRGYAK (kristály stb.) vitrinek, szőnyegek, kredencék, bördöndök, bundák, szőrmék, uriszoba, csillár ebédlő, háló és szalon berendezések, antik szekrények, komódok, fotelok, székek, antik és modern asztalok, antik könyvszekrény, meissen porcellánok, velencei tükör aranyozott konsol tükörök, nagy álló rézóra és girandolok, antik órák, festmények, márványszobrok, zongorák, asztali tükörök, börgarnitúra, fali tálak, márványtetejű asztalok, virágállvány, szamovárak, dipatorium, kinaezüst, moka, servise, Ivoni selyem schál, vitrin és ajándéktárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

ELLÁTÁS.

JÓ HÁZIKOSZT kapható. Calea Radnei 37. szám alatt. 6357

Tekintse meg legújabb varrógép modelljeimet.

A technika csodái. 6164

HAMMER VILMOS

ARAD, PIATA AVRAM IANCU NO. 5-6.

FIGYELEM! Izletes háziasszony készült felvágottak, füstölt húsok, so-ka és szalon-ia, továbbá mindenkor elsőrendű borju-, marha- és sertéshús pontos kiszolgálás mellett kapható: **SIEBIG FERENC** hentesüzletében, Strada Brailanu (v. Weltzer-u.), a postával szemben

BUTOR

jutányos áron kapható

Wiegenfeld Adolf Arad

Strada Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9-11. 8704

MUZSAY JÓZSEF

ARAD, színnázal szemben

Őszi és téli árjegyzéke:

Férfi öltöny tiszta gyapjú L. 1750
Férfi öltöny divatszínben... 2450
Sötétkék és fekete öltöny la. 2750
Őszi és téli felöltő... 1950
Ulster-Double la. 2450
Fekete téli kabát szőrmé sál gallér 2650
Divat szabóság! 4818

Iskola öltöny előírás szerint L. 1600
Bőrkabát la. minden színben 3900
Fregoli raglán... 2000
Gummi kabát... 800
Trench-coats la. 2500

Angol posztó raktár!

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZÁLLODA”

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyílt

Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

TELEFON: J. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!

A vidéki társaságok találkozó helye!

ÜZLETEK.

AUTOGARAGE olcsón kiadó. Végh István, Str. Ghiba Birta 26. 6307

Állandó képkiallítás.

Gaal Ferenc, Gy. Sándor József, Magyar-Manheimer Gusztáv, Kézdi-Kovács László, Nagy Vilmos, Czencz, Krupka stb. neves festők műveiből. Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek.

FREIMANN JÓZSEF, Arad, Str. Brailanu 9.

Ha Curtici-ra

utazik, vagy autókirándulást tesz erre a közeli határállomásra, keresse fel:

Jovitu Jenő vasúti vendéglős **éttermét,** ahol jól, olcsón és ízletesen étkezhet. 4918 **KITŰNŐ FAJBOROK!**

INGATLAN.

ELADÓ egy szép ház Str. Cosbuc 28. (Wesselényi.) 6355

ELADÓ bérház 8 üzlethelyiséggel és 10 lakással. Bővebbet volt Kossuth-ucca 6. háztulajdonosnál. 6353

KÜLÖNFÉLÉK.

PÁRISI IPARMŰVÉSZETI tanárnő, december elsejéi kezdettel kurzust tart. Tanítja legújabb bőr, fém, email, fa munkákat, lámpaernyő, ruhaszövés, batikolás, babakészítést. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6313

Kerékpárok, varrógépek, gramofonok, kedvező részletfizetésre,

kerékpárgummi, gramofonlemezek, gramofon összes alkatrészek, varrógép és kerékpáralkatrészek, villanszerelési cikkek a legolcsóbb árban kaphatók, ugyszintén villanszerelést, varrógép, kerékpár és gramofonjavításokat a leppontosabban és leggyorsabban eszközöl

Beregi Kálmán műszerész

Arad, Calea Banatului 2. (Asztalos Sándor-ucca.)

3 hónap alatt

MEGTANITOM ANGOLUL, NEMETUL, NEMET GYORS-IRASRA. 6356

Kérem címét az Aradi Közlöny kiadóhivatalába leadni.

Arukelektározását

kedvező feltételek mellett vállaljuk 6316

a Bulev. Regele Ferdinand I. 29. szám (volt Boros Béni-tér)-i raktárhelyiségünkbe.

„VICTORIA”

Takarékpénztár R.-T. Arad Telefonszám 177.

Ház és telekvevők figyelmébe!

Belvárosban vízvezetékcső kövezet uccában egy 150 □-öles gyümölcsös telek 115.000 lejért és ugyanott egy 4 szobás lakásos, azonnal beköltözhető magánház cca 350—400 □-öles gyümölcsös kerttel 265.000 lejért eladó, bármilyen gyártelepnek esetleg boltgárternetnek is kitűnően alkalmas. Érdeklődni Str. Blaudziel, volt Közép-ucca 23—25. alatt bármikor, megvétel esetén 120.000 lei készpénzzel átvehető. Ugyanők kizárva. 6226

Baromfi telephez,

mely teljesen bevan rendezve tenyész-nyaggal és keltető géppel,

keresek olyan szakembert azonnali belépésre,

aki kaucióval garantálja a keltetőgéphez való hozzáértést, megegyezés esetén bemutatkozási utiköltség felét megtérítem. Ajánlatok megfelelő bizonyítványokkal:

GLÜCK FÜLÖP címére Albalulára küldendő. 6269

Hirdessen az Aradi Közlönyben!